Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го ЛЮТОГО 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 26, 1977 No. 45. VOL. LXXXIV.

ПРАКТИКУЮЧІ УКРАЇНСЬКІ АДВОКАТИ АМЕРИКИ І КАНАДИ ПЛЯНУЮТЬ З'ЇЗД, СТВОРИТИ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Ініціятивна група, яка покищо складається з 9-ох практикуючих молодих українських адвокатів і двох студентів права, вийшла з новою ініціятивою — скликати вже в квітні-травні ц. р. з'їзд практикуючих адвокатів українського роду в місті великого скупчення українців з метою заснування професійного Товариства Українських Адвокатів, завданням якого було б: 1/ допомогати українським людям і громадам правною порадою, 2/ використати усі правні можливості для оборони загрожених українців і 3/ влитися в американське політичне життя і з форуму політичних партій, покликаючись на міжнародні постанови і договори, між ними на Гельсінкську Угоду, зробити максимум для спопуляризування української визвольної справи і справи оборони українських політичних в'язнів — борців за національні і людські права — інформували екзекутивних урядовців УНСоюзу та редакторів „Свободи" молодий адвокат Віктор Рудь та кандидат на адвоката Ігор Раковський, представники ініціятивно-організаційної групи практикуючих українських адвокатів, відвідавши ці установи минулого тижня.

Адв. В. Рудь вважає, що мабуть найбільшою групою серед українських професіоналістів в Америці і Канаді є власне група адвокатів, головно молодшого покоління, яка, зорганізувавшись у справно діюче товариство, могла б принести багато користи для українських громад, більше, як будь-яке інше професійне об'єднання. Ініціятивна група займеться тепер збиранням адрес українських практикуючих адвокатів і підготовкою з'їзду. На терені ЗСА і Канади є вже кілька сотень молодих адвокатів, які, об'єднавшись в своє професійне Товариство, можуть стати членом Міжнародної Правничої Асоціяції, яка є дорадчим тілом для Об'єднаних Націй, Европейської Ради та багатьох інших міжнародних організацій.

На запит про наставлення і відношення ініціятивної групи до існуючого вже Товариства Українських Правників адв. В. Рудь відповів, що воно наскрізь позитивне та передбачається тісна співпраця між цими двома товариствами. Члени існуючого Товариства, які мають европейські правничі студії, але не практикують права в ЗСА, стануть цінними і потрібними дорадниками молодим колегам та допомагатимуть їм порадами у тих справах, в яких адвокати з американськими студіями менше визнаються.

Подібне запевнення одержано теж від членів існуючого Т-ва, яке на своїх останніх зборах приділило цій справі багато уваги.

В залежності від зголошення запланований з'їзд відбудеться правдоподібно в Торонті, або Клівленді. Теперішньою найбільшою турботою, — заявив Ігор Раковський, — є зібрати якнайбільше адрес молодих адвокатів, щоб ініціятивна група, яка вже відбула свої наради у Вашінгтоні, змогла нав'язати з ними зв'язок та поінформувати їх про цілі і завдання запланованого товариства. Окреме зацікавлення групи є тими особами, які досі не мали зовсім контакту з українськими громадами, або контактувались з нею тільки доривочно. Покищо адвокати В. Рудь і Ю. Степаненко зібрали понад 100 адрес. Допомагає їм в цьому дуже успішно пастор Володимир Боровський, який надіслав до ініціятивної групи понад 40 адрес українських адвокатів з околиці Детройту.

Ініціятивна група просить усіх практикуючих адвокатів українського роду, чи пов'язаних з цією професією осіб, надсилати свої адреси і телефони. Адреса:

Bar Association Organizing Committee,
P.O. Box 912,
Wilmington, Del. 19899.

Можна також зголошуватись телефонічно в Ю. Степаненка: (301) 431-4868, І. Раковського: (201) 933-0994, або В. Рудя: (212) 387-4481.

Валерія Касюрак обрана на члена Ради правителів Віндзорського університету

Віндзор. Канада (Лідія Лист) — Надзвичайно приємна новина рознеслася між українською громадою цього міста про те, що панна Валерія Касюрак обрана членом ради Правителів (губернаторів) Віндзорського університету на трирічний реченець, у Канаді, а також на північно-американському континенті, немає багато українців чи українок, котрі осягнули такі високі відповідальні становища в університетах. Свідома українська громада цього міста дуже радіє цим поновним досягненням українки, бо ж її досягнення є нашим, загально-українським досягненням.

Валерія Касюрак

Валерія Касюрак, дочка св.п. Теодора та пані Марії Касюраків, народилась у місті Брендон, у Манітобі. Початкову, середню та уні-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Цієї неділі в Ню Йорку вшанують Олексу Грищенка

Ню Йорк. — Фундація Олекси Грищенка, Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовують в неділю, 27-го лютого ц.р., о год. 2:30 по полудні в приміщеннях Українського Інституту Америки — 2 Схід 79-та вулиця, Жалобні Сходини для вшанування пам'яти Олекси Грищенка, який помер в суботу, 29-го січня ц.р. у Вансі, Франція. В програмі: С. Гординський — вступне слово, Петро Андрусів — „Олекса Грищенко — маляр", Ольга Чмух — „Україна та мистецтво О. Грищенка", Григорій Костюк — „О. Грищенко-письменник". В мистецькій частині виступить піяністка Христина Петровська.

ЗСА ЗМЕНШУЮТЬ ДОПОМОГУ ДЛЯ КРАЇН, ЯКІ ПОРУШУЮТЬ ЛЮДСЬКІ ПРАВА

Вашінгтон. — В четвер, 24-го лютого, державний секретар Сайрус Венс повідомив Сенатську підкомісію для закордонних асигнувань, що уряд президента Джіммі Картер вирішив зменшити закордонну допомогу для трьох країн, уряди яких порушують людські права своїх громадян, а саме, для Аргентини, Ураґваю та Етіопії. Але в той самий час Венс сказав законодавцям, що з уваги на стратегічну важливість Південної Кореї, Вашінгтон не може зменшувати допомоги для тієї азійської країни, хоча „ми затривожені станом людських прав у Південній Кореї".

Коментатори вказують, що це перший раз в новітній історії ЗСА, що будь-який американський уряд публічно повідомив, що зменшує допомогу приязній державі з уваги на порушення цією державою людських прав. Цей крок послідовний із заявою президента Джіммі Картера, який в середу, 23-го лютого, сказав на пресовій конференції, що ЗСА не плянують обмежувати свого зацікавлення людськими правами виключно до Совєтського Союзу та інших комуністичних держав, а займатимуть становище щодо тих прав в усіх частинах світу.

Виступаючи перед згаданою підкомісією, Венс ствердив, що „дуже важко блянсувати питання закордонної допомоги з питанням людських прав", додаючи, що Вашінгтон розглядатиме справу кожної країни окремо, бо існують ситуації, що вимоги безпеки не дозволяють зменшувати допомоги для деяких держав, хоча вони порушують людські права. Він сказав, що цьогорічна закордонна допомога виноситиме коло 9 більйонів долярів. Допомога Аргентині буде зменшена тому, що аргентинський уряд не прикладає належної уваги для припинення терористичної діяльности правих груп і порушує громадянські права своїх громадян, а Ураґвай і Етіопія не тільки порушують людські права, але в деяких випадках застосовують тортури під час допитів ув'язнених.

Конгрес ще минулого року був схвалив закон, який вимагав зменшення допомоги для країн, які порушують людські права, але уряд тодішнього президента Джералда Форда відмовлявся вводити цей закон в життя, твердячи, що він „контрпродуктивний" та що питання безпеки важливіші від питання людських прав. Щойно президент Картер застосував цей закон, покищо тільки до трьох держав, але правдоподібно закордонна допомога буде зменшена і для інших країн, які порушують людські права.

Того самого дня, тобто, в четвер, 24-го лютого, президент Картер відбув розмову із спеціяльним послом Румунії, Вісілієм Пунгамом, який є близьким дорадником президента Ніколаї Чаушеску, який заявив, що румунські лідери „розуміють" зацікавлення президента Картера людськими правами. Пунгам заявив, що румунський письменник-дисидент Павло Гома не находиться під арештом, як це твердили деякі західні газети, а перебуває на волі. Гома написав був протест до румунського уряду в справі порушування людських прав і тоді поширилися чутки, що його заарештовано. Найновіші газетні звідомлення інформують, що Гома має виступити перед членами Центрального комітету румунської компартії, щоб виснити своє становище.

Коментатори твердять, що заява Василія Пунгана має на меті доказати Білому Домові, що Румунія „більш ліберальна" щодо людських прав, ніж Совєтський Союз та що Букарешт веде незалежну від Москви політику. Комуністичний уряд Румунії вже довший час старається встановити кращі відносини із ЗСА.

Сенат затвердив адмірала Турнера на директора Сі-Ай-Ей

Вашінгтон. — Як було передбачено, Сенат у четвер, 24-го лютого, одноголосно затвердив адмірала Стенсфілда Турнера, дотеперішнього командира збройних сил НАТО в південній Европі, на два пости: директора Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей) і на координатора діяльности всіх розвідчих агенцій ЗСА. Турнер, якого вважають спеціялістом в справі фльоти Совєтського Союзу та експертом в ділянці зброї, зокрема щодо можливостей використовування стратегічної атомової зброї для „відстрашування" потенційних агресорів, задержить свою військову ранґу.

Адмірал Турнер — це товариш президента Джіммі Картера з Морської Академії в Аннаполісі. Він теж здобув ступінь магістра в ділянці міжнародної політики в Оксфордському університеті в Англії. Займав важливий пост в Бюрі Шефа Оперативного Відділу американської фльоти, був президентом Морського Воєнного Коледжу та командиром Другої фльоти ЗСА.

Аґент чехо-словацької розвідки залишився на Заході

Лондон. — Лондонська газета „Дейлі Телеґраф" подала вістку, що агент чехо-словацької військової розвідки, 36-річний Светозар Сімко, який працював приховано, як кореспондент чехо-словацької пресової агенції в Бонні, відмовився від повороту на батьківщину і передав західньонімецькій поліції список багатьох комуністичних агентів, які працюють на Заході. Він також поінформував західню розвідку про способи, якими послуговуються комуністичні розвідки у їхній праці. Британське міністерство внутрішніх справ відмовилось коментувати подану газетою інформацію, але речник міністерства заявив, що С. Сімко і його родина недавно внесли аплікацію про признання їм політичного азилю, на що міністерство погодилось. Кореспондент „Дейлі Телеграф" в Бонні, Дейвід Шірс, заявив, що він особисто знав С. Сімка, і тому він має намір зробити з ним інтерв'ю. Шірс додав, що Сімко назвав 17 з усіх 27 працівників чехо-словацької амбасади, які займались шпигунством на Заході.

ДОПОВІДЬ ПРО УПА В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — В суботу 5-го березня о год. 7-ій вечором тут в Домі СУМА при 301 Палісейд евеню інж. Богдан Мак виголосить доповідь на тему: „Полковник Шелест — командир УПА Захід". Після доповіді — запити і дискусія. Вечір організує Управа ІІ-го Відділу ООЧСУ.

СПРАВА ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ПОГЛИБЛЮЄ СУПЕРЕЧНОСТІ МІЖ СССР І КОМПАРТІЯМИ ЗАХОДУ

Відень. — Кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс" Пол Гофманн, якого свого часу була придержала чехо-словацька поліція в пов'язанні з його інформаціями про рух дисидентів в ЧССР, пише у тій газеті з 25-го лютого ц.р., що недавно Москву відвідувала велика делеґація представників італійської комуністичної партії, які дискутували з московськими верховодами справу політичних дисидентів в країнах Східньої Европи. Повернувшись з подорожі, італійські делеґати висловили думку, що совєтські лідери стурбовані дисидентськими рухами, які можуть пошкодити співпраці між СССР і Заходом. В тому самому часі Москва неохоче сприймає рекомендації комуністичних партій Італії, Франції, Еспанії та інших західніх держав, які пропонують розпочати заходи для злагіднення ситуації. Ці відомості, одержані з двох джерел, від політичного діяча комуністичної партії в Римі і члена чехо-словацької компартії, є ніби то дуже конфіденційними, але правдивими. Делеґацію комуністичної партії до Москви очолював член дирекції Джіянні Серветті, який студіював в Совєтському Союзі і, володіє російською мовою. Італійська делегація їздила до СССР для полагодження своїх організаційних справ, але дисидентські рухи в країнах Східньої Европи, а зокрема в ЧССР, були головною причиною поїздки. Римські джерела стверджують, що відчувається великий тиск на провід комуністичної партії Італії, яка повинна вжити свого впливу і заступитися за дисидентів у Східній Европі, які обороняють людські права. Як відомо, компартія Італії вже кількаразово, спільно з компартіями Франції і Еспанії, критикувала репресивні заходи політичної поліції в Чехо-Словаччині і в Совєтському Союзі супроти дисидентів. Однак соціяльні демократи та інші не-комуністичні партії Европи роблять натиск на комуністів, які, на їхню думку, повинні багато більше робити для рятування дисидентів в Східній Европі, бо інакше їхні пропові дування про існування т.зв. „евро-комунізму", який нібито відрізняється від комунізму в Совєтському Союзі, стратять на вартості. У тій справі до комуністів на Заході звернулись безпосередньо автори „Хартії 77", рекомендуючи їм застосувати „комуністичну дипломатію" для рятування людей на Сході.

Згідно з інформаціями Пола Гофманна, верховоди СССР мали відповісти італійцям, щоб вони не мішалися до цих справ. Їм також пригадали, що якраз італійська компартія була одною з перших, що домагалася автономії. „Якщо ви бажаєте бути автономними, то мусите респектувати автономію ваших чехо-словацьких друзів і дозволити їм їхнім способом навести порядок", — заявив італійцям в Москві один московський верховода, прізвища якого не називається.

МОСКВА ПОСЕРЕДНЬО АПЕЛЮЄ ДО КАРТЕРА, ЩОБ НЕ ЗУСТРІЧАВСЯ З БУКОВСЬКИМ

Москва. — ТАСС, пресова агенція Совєтського Союзу опублікувала в четвер, 24-го лютого ц.р., недвозначний апель до президента Джіммі Картера, рекомендуючи йому відкликати свою заплановану зустріч з Владіміром Буковським, недавно прибулим з СССР політичним в'язнем, якого Москва виміняла за лідера чілійської Комуністичної партії Люіса Корвалана. Буковського, який двома поворотами відбував довгорічний засуд за „антисовєтську пропаганду" і порушення публічного порядку, ТАСС називає „кримінальним злочинцем". Буковський перебуває тепер з візитою в ЗСА, де він зустрічається з американськими політичними діячами та інформує їх про потоптання людських і національних прав в СССР. В середу, 23-го лютого, він свідчив перед Конґресовою комісією для справ безпеки в Европі.

„Здавалося б, що в ЗСА є досить кримінальних елементів різного типу, — пише коментатор ТАСС Алексей Петров, — але правдоподібно для декого замало своїх, тому вони вирішили придбати ще імпортованого злочинця". Після перечислення цілого ряду так званих „кримінальних злочинців" Буковського в часі перебування в СССР, Петров немов звертаючись до Президента ЗСА, пише: „Ці інформації можуть бути цінними для тих, хто бажає розмовляти з цим ренегатом". В коментарі Петрова згадується, що в часі свого перебування в СССР Буковський зорганізував був „бойову групу з п'яти осіб", завданням якої було займатися терористичними актами супроти совєтських громадян". Він нав'язав також зв'язки з організаціями емігрантів. Московські дисиденти категорично заперечили твердження Петрова і назвали його обвинувачення вигадкою. В коментарі ТАСС також говориться, що в часі перебування в концтаборі Буковський „організував безпорядки і займався підготовкою втечі тих в'язнів, які були засуджені за вбивства". В кінці коментаря кажеться, що тільки за злочини Буковського було „видворено" з СССР, нічого не згадуючи про виміну його за чілійського комуніста.

Канада депортувала совєтського науковця за шпигунство

Оттава. — Канадське Іміґраційне Бюро повідомило в четвер, 24-го лютого, що канадські поліційні власті заарештували совєтського фізика Лева Хвостанцева за те, що старався роздобути таємні інформації від канадського науковця. Хвостанцев, який прибув до Канади минулого листопада шляхом виміни науковцями між Канадою і СССР, працював в Крайовій Дослідчій Раді, де нав'язав приязнь з одним канадським науковцем, а відтак старався купити в нього таємні інформації. Неназваний науковець повідомив про це Королівську Канадську Кінну Поліцію, яка почала стежити за Хвостанцевим і опісля заарештувала його.

„ЇХНЯ ДОЛЯ У ВАШИХ РУКАХ" — СКАЗАВ Д-Р А. ЗВАРУН КОНҐРЕСОВІЙ КОМІСІЇ ПІД ЧАС СВІДЧЕНЬ ПРО ДИСИДЕНТІВ В СССР

Вашінгтон (УІС „Смолоскип"). — В четвер, 24-го лютого, в Конґресі ЗСА перед Комісією безпеки і співпраці в Европі, яку очолює конґресмен Данте Фассел, зізнавали три свідки: американський журналіст Тад Шульц, про додержання Гельсінкських Угод в східньоевропейських країнах; Томас Венцлова, член Литовської Гельсінкської Групи, який недавно виїхав з СССР; і д-р Андрій Зварун, голова Вашінгтонської Української Групи і віцепрезидент „Смолоскипу" для зовнішніх справ.

Моральну підтримку українським політв'язням дала група українців з Філядельфії, які прибули на ці переслухання автобусом з ініціятиви Філядельфійського Комітету Оборони Валентина Мороза, члени такого ж Комітету в Ню Джерзі, очолюваного Ігором Ольшанівським, і групи українців з Вашінгтону і Балтимору. За столом свідків, разом з д-ром А. Зваруном, сидів віцепрезидент Української Групи д-р Ігор Кощман.

У своєму свідченні д-р А. Зварун заявив: „Наш обов'язок супроти членів Гельсінкських комітетів в СССР є великий, бо вони звертають публічну опінію на бажання громадян тоталітарних держав ставитися серйозно до тих частин Гельсінкських Угод, які відносяться до людських прав".

Д-р Зварун поінформував у своїй вступній заяві про створення Українських Гельсінкських Груп в Києві і Вашінгтоні, зацитувавши деякі уривки з Декларації і Меморандуму ч. 1 Київської Групи, та звернув увагу на звернення д-ра Андрея Сахарова і Володимира Буковського, які, згадуючи про політичних в'язнів, говорять про найбільше число українців в совєтських концтаборах. Говорячи про геноцид і етноцид українців в СССР, д-р Зварун цитував за Меморандумом Київської Групи, що „в Мордовії за останнє півстоліття загинуло більше українців як нардилося мордвинів".

Він говорив в дальшому: „Додайте до цього теперішню русифікаційну політику совєтського уряду і ви побачите причину затривоження національно свідомих українців, які бояться, що за кілька поколінь Україна може перестати існувати як окрема нація".

„Важливе в цьому є, зокрема те, що в Україні проблеми людських прав є побільшені і особливо погіршені порушуванням совєтським урядом національних прав, прав народу на свою національну культуру і мову, права на виховання власних дітей у власній традиції. Тому для українців національні права є невіддільні від людських прав" — говорив д-р А. Зварун.

В дальшому він говорив, що серед 26-ох політв'язнів, які зреклися совєтського

(Закінчення на стор. 5-ій)

Надія Світлична далі бореться за право жити в Києві

Ню Йорк)Пресова Служба ЗП УГВР). — Надії Світличній, яка в травні минулого року закінчила чотирирічне ув'язнення в таборі, далі не дозволяють мешкати в Києві. В обороні її прав виступали різні діячі руху опору в Україні та в Росії, про що вже були повідомлення в пресі. Останнє наспіли два нові листи, що поширюються в самвидаві. Один з них, це лист самої Надії Світличної, другий — це звернення в її справі Н. Машкової та Н. Караванської-Строкатої.

Подаємо тексти обох документів:

Заява Надії Світличної

„В травні цього року мене звільнили з Мордовського жіночого табору, де я перебувала чотири роки. За існуючими правилами про паспорти, я повинна бути приписана, після звільнення, там де я мешкала перед арештом, себто в Києві. Проте, мені відмовили права мешкати в цьому місті й взагалі деінде, будь за вийнятком села Половинкіно у Ворошиловградській області, звідки я родом, але де я не мешкала вже 23 роки. Повертатися туди з багатьох причин було б мені надзвичайно важко. Примушують мене жити там і тільки там, мене фактично засуджують на заслання, яке не було передбачене вироком.

Місяць тому назад я вислала листа до ЦК КПРС, Л. І. Брежнєву з проханням дозволити мені одержати прописку в Києві, згідно з законом. Але відповіді я не одержала. Сьогодні я йду, щоб мені вияснили чому я не одержала відповіді. Якщо зустрінуся з відмовою, мені і моєму семирічному синові не залишається іншого виходу крім еміграції, а це, як відомо, залежить не тільки від мого бажання".

27 вересня 1976

Надія Світлична

Звернення Н. Машкової та Н. Караванської-Світличної „Париж. Міжнародній Раді Жінок Виконавчому Комітетові Ради Звернення жінок з Радянського Союзу

Надію Олексіївну Світличну, матір 6-річного сина, звільнили в травні ц.р. після відбуття 4-річного строку ув'язнення. Міжнародна громадськість була, свого часу, поінформована про лиху долю Надії Світличної, про її арешт і розлуку з малесеньким сином. Пригадуємо, що Світлична за освітою філолог, була репресована весною 1972 року за те, що користувалася правом, забезпеченим кожній людині 19-ою статтею декларації прав людини — „шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-яким способом і незалежно від державних кордонів".

Після звільнення з ув'язнення, офіційні радянські органи відмовили Надії Світличній (разом з її малолітнім сином) право мешкати в Києві, де Світлична проживала до арешту. Згідно з радянським законом, люди, які повертаються з місць ув'язнення, можуть відновити постійну прописку у своїх рідних. Але цією законною гарантією Світлична не може користуватися вже п'ятий місяць. Таким чином вона автоматично позбавлена права на працю і її можуть кожночасно передати до суду за непрописку ті органи влади, які поставили її в таке становище.

Ми просимо Вас, репрезентативну жіночу організацію, допомогти через доступні Вам шляхи, добитися для Надії Світличної права мешкати в Києві і привернути їй право на працю та спокійне материнство. Просимо також дати Світличній належну допомогу.

Адреса в Києві: 252087, Київ-87, вул. Уманська 35, кв.20 — Світлична Надія Олексіївна.

В. Машкова
Н. Строката

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передвісники лиха

В часі перебування в Ізраїлю державного секретаря ЗСА Сайруса Венса, який намагався зрушити з місця переговори в справі замирення на Близькому Сході, міністр закордонних справ Ізраїлю Ігал Аллон дуже гостро заатакував Совєтський Союз і контрольовану совєтським урядом пресу за їх ролю в поглибленні кризи на цьому обширі, кажучи, що він навіть не уявляє собі, яку ще інакшу тактику може застосувати Москва в переговорах в Женеві, якщо вона вже напередодні тієї конференції поставила свої передумови, які є недоприйняття, а совєтська преса вже від сьогодні підготовляє грунт для приїзду до Женеви представників Палестинської Визвольної Організації, очолюваної Ясіром Арафатом. Цитуючи генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва, який недавно заявив, що СССР все підтримував боротьбу арабів і арабського народу Палестини, Аллон слушно запитує, чи взагалі у ситуації, подібній до сьогоднішньої, котрась держава, яка шанує свій престиж, може а пріорі висловлюватись в користь тільки однієї розв'язки.

Подібний випадок з совєтською пресою трапився на передодні розрухів і вуличних заколотів в Єгипті, у яких загинуло кількадесят осіб, а кількасот були тяжко поранені. Приблизно десять днів до заворушень в Єгипті, центральні газети Совєтського Союзу — ,,Правда'', ,,Известия'', ,,Красная Звезда'' та інші, а за ними і республіканська преса, повели неперебірливу атаку на теперішній уряд очолюваний президентом Анваром ель Садатом, уряд Єгипту, закидаючи, що той ,,реакційний уряд намагається приглушити культ Нассера і обмежити уведені ним соціяльно-економічні програми''. Тепер уже легко здогадатися для чого потрібна була Москві ця пропаганда проти урядового естаблішменту в Єгипті і висування на передове місце місцевої комуністичної партії, чи як її там називають ,,Національно-прогресивної партії Єгипту'', яка у кризовій ситуації повністю піддержувала совєтську підривну пропаганду, висилаючи на барикади проти урядових військ і поліції своїх заправлених активістів, завданням яких було довести до вибуху народного повстання і повалення теперішнього уряду президента Садата. В часі тривання єгипетської кризи совєтські газети аж захлиналися від похвал на адресу НПП і ,,мирового руху'', який, мовляв, ,,охопив усю країну'' і в якому беруть участь ,,усі соціяльні групи населення''. Совєтські газети не переставали друкувати звернень і закликів Компартії Єгипту, яка заявлялася за ,,іншу політику'', за ,,відродження країни'', за ,,припинення страждань народу''.

Якщо тільки застановлятися над згаданими двома випадками вмішування уряду Совєтського Союзу і його преси у внутрішні справи чужих держав, то слід ствердити, що совєтська преса без сумніву є передвісником усіх авантюрницьких плянувань КПСС і його Політбюра, що його очолює сьогодні Леонід Брежнєв. Це вмішування і передвісництво є постійною практикою комуно-російських імперіялістів, які все ще мріють про поневолення вільного світу і накинення йому своєї рабовласницької системи.

Венс матиме зустріч з екзильними кубинськими лідерами

Вашингтон. — Білий Дім інформував, що державний секретар Сайрус Венс в п'ятницю, 25-го лютого, мав відбути зустріч із 6-ма екзильними кубинськими лідерами, щоб обговорити з ними політику уряду президента Джіммі Картера відносно комуністичної Куби. Зустріч правдоподібно заплянована тому, що протягом кількох останніх тижнів Гавана і Білий Дім часто висловлювалися про можливість відновлення ,,нормальних зв'язків" між ЗСА і Кубою, які були перервані 16 років тому. Між 6-ма екзильними лідерами є три, які брали активну участь в неуспішній висадці антикомуністичних кубинців у ,,Свинській затоці" в 1961-му році, два колишні президенти Куби і один колишній член кубинського парляменту.

В.Левенець

ГОЛОСИ В ІМ'Я СПРАВЕДЛИВОСТИ

Заяви Державного департаменту ЗСА в справі оборони людських прав в Совєтському Союзі та інших комуністичних державах Східньої Европи, лист президента Джіммі Картера до академіка Андрея Сахарова, ,,Хартія 77'' чехо-словацьких дисидентів й інтелектуалістів з засудженням поступування комуністичного уряду в Празі, в ділянці прав та особистих свобід, бомба в московській підземці, яку, як твердять Сахаров, могли підставити агенти КҐБ, щоб мати причину до нової нагінки на дисидентів, ферменти в Польщі з доманганням амнестії для заарештованих робітників, активізація політичної поліції в Румунії проти групи інтелектуалістів, яка підписала звернення в справі Гельсінкської Угоди, арешти Гінсбурга, Орлова, Руденка, Тихого і інших, 100.000 петицій на виїзд за кордон в Східній Німеччині, - все це теми, які не сходять із сторінок західньої преси, яка чимраз частіше і чимраз виразніше виступає в ім'я справедливости, в ім'я пошанування загальнолюдських, гуманних принципів. Якщо говорити тільки про один щоденник ,,Ню Йорк Таймс'', на матеріяли в якому відкликається багато американських і закордонних газет, то від часу першого виступу Державного департаменту появилось у цій газеті цілий ряд вартісних , аналітичних статей таких відомих авторів, як Джеймс Рестон, С.Л. Солцбергер, Гендрік Сміт, Антоні Люіс та багато інших, не згадуючи про редакційні статті до згаданої теми, які не є вже тепер випадковістю у згаданому щоденникові. Також інші газети та взагалі засоби масової інформації дуже часто порушують тему людських прав і схвалюють уведення президентом Картером моральних засад в закордонну політику. Згадати б популярний щоденник ,,Ню Йорк Пост'', який у виданні з 21-го лютого ц.р. у редакційній статті схвалює становище уряду ЗСА, кажучи, що Кремль ніколи не вагався перед вмішуванням в американські внутрішні справи, а сам генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Ілліч Брежнєв постійно веде розмови з головою Комуністичної партії ЗСА Ґасом Голлом та іншими Комуністичними активістами, не згадуючи про те, що комуністична газета ,,Дейлі Ворлд'' постійно і послідовно веде атаки на внутрішні програми Адміністрації президента Картера.

Знову ж західньоевропейські політичні аналітики і знавці підсовєтських справ стверджують на сторінках англійських, французьких, німецьких, бельгійських та інших европейських часописів, що терористична акція проти дисидентів і людей, які домагаються лібералізації режимів та пошанування людських прав, визначених Гельсінкською Деклярацією, є — на їх думку, — централізована і заплянована згори в одному центрі. Вони навіть натякають на зустрічі комуністичних верховодів літом минулого року з Леонідом Брежнєвим, на яких могли запасти рішення в справі зміцнення терору політичної поліції і судівництва, як також гістеричної атаки комуністичної преси й ідеологів на рух опору та інакомислячих дисидентів в поневолених Москвою країнах. Зрештою, про перманентність тривання терору в СССР писав у своєму листі до президента ЗСА Андрей Сахаров, який каже, що дисидентський рух знайшовся у виїмково трудній ситуації'' у зв'язку з посиленням терору органів КҐБ. Інший російський дисидент, Юрій Орлов, стверджував, що ,,Росія Брежнєва повертається назад до сталінізму'', а її методи в поборюванні дисидентів і рухів спротиву нагадують методи Гітлера, який також для оправдання своїх злочинів вживав простацьких способів антисемітизму, родібно, як це тепер практикують Брежнєв та інші совєтські верховоди.

Німецькі часописи в переважаючій більшості погоджуються з думкою, що Москва інтенсивно приготовляється до другої фази Гельсінкської конференції, яка тим разом відбудеться в червні 1977 р. в Београді і завданням якої буде підсумування досягнень гельсінкської домовлености. Газета ,,Франкфуртер Альгемайне Цайтунг'', погоджуючись з думкою англійської газети ,,Ди Економіст'', висловлює надію, що якщо Москва буде йти дотеперішніми шляхами, а постава Заходу не зміниться, то кремлівські надужиття і надужиття інших комуністичних режимів будуть засуджені в Београді. Названі газети також стверджують, що політика відпруження є не тільки в інтересі Заходу, але в першу чергу в інтересі Сходу, тому не лише Захід має іти на уступки в ім'я продовжування детанту, але й Москва повинна відкрити двері для допущення західніх ідей, бо свої ідеї вона вже віддавна вільно голосить у вільному світі. В загальному західня преса погоджується, що Гельсінкська Декляраціє є ,,химерним документом'': на неї покликаються дисиденти в обороні прав людини, покликається Захід у піддержці демократичних рухів в комуністичних державах, але покликається на неї також Москва і її сателіти, виступаючи в обороні своєї ,,соціялістичної демократії'' своєї ,,поступової'' системи правління. Все це було можливим при тотальній мовчанці Заходу, але коли наступили зміни і заговорили на повний голос З'єднані Стейти Америки, які вважаються духовим лідером вільного світу, в Москві зрозуміли, що практикована досі політика детанту належить вже до минулого і що політичний дорадник президента Картера проф. Збігнєв Бжезіньскі дуже поважно думає, коли говорить, що детант може тільки тоді успішно розвиватися, якщо буде допущений в СССР ідеологічний плюралізм і совєтські верховоди перестануть придушувати людські і особисті свободи.

З поміщених у газеті ,,Правда'' статтей на цю тему ясно видно, що в Кремлі зрозуміли мову Заходу. Стаття заступника головного прокуратора СССР Сергея І.Ґусєва, яка була надрукована в ,,Ню Йорк Таймсі'' з 23-го лютого ц.р., також свідчить про глибоку турботу комуно-російських імперіялістів розвитком останніх подій на відтинку оборони людських прав. Він хоч і розглядає у статті тільки проблему академіка Сахарова, але його ,,аргументи'' і протиставлення,—(до речі цілком викривлені і безсенсовні) відповідних совєтських параграфів і кодексів таким же параграфом американським, які висунена ним пересторога Заходові, що Совєтський Союз не змінить своїх основних принципів і своєї юридичної системи тільки тому, що цього бажають собі Сахаров і Захід, — свідчить про глибоку затурбованість совєтських режимників широко дискутованою на Заході справою людських прав.

Немає сумніву, що оборона урядом ЗСА академіка Сахарова є також великою посередньою допомогою для всіх рухів спротиву в СССР, в тому числі і для борців за національні і людські права в Україні. Мобілізація українських людей і ресурсів на підсилення цієї оборонної акції є тепер дуже на часі. Не прогайнуймо цієї виїмково доброї нагоди.

Любов Коленська

ЗА СКРІПЛЕННЯ І РОЗБУДОВУ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

Українська іміграційна спільнота в Америці з одного боку має великі досягнення, як розбудова професійних товариств, пожвавлення на мистецькому відтинку, створення такого живого монументу, як Український Гарвард, а з другого — вона не добачає того, що дає найбільш здорову і основну підвалину для нашого майбутнього, тобто вирощення молодих поколінь в українських школах. В результаті українське шкільництво помітно занепадає, корчиться і за кількадесят років може змаліти до цілковитого зера...

Українцям важко визнати песимістичні прогнози, які вже навіть не можна назвати прогнозами, а реалістичними фактами. Глянути б тільки на статистику бюлетеню ,,Рідна Школа'', пресового органу Шкільної Ради УККА. За офіційними даними число української молоді, яка відвідує парафіяльні і приватні школи, — школи і коледжі, зменшується з кожним роком, а з навчання релігії і українознавчих предметів у всіх родах українських католицьких шкіл користає 10 091 української молоді, що є приблизно на 4 500 менше, як було в 1971-1972 році. Згідно з офіційними даними Шкільної Ради за роки 1975-1976, сьогодні є всього 3 500 учнів і 300 учителів в українознавчих школах. Подібно виглядає статистика українського шкільництва і при парафіях УАПЦ. Коли у 1969 році там було 30 шкіл (в тім кільканадцять гуртків навчання української мови) є 1260 учнів, то в 1976 році маємо 10 шкіл і 12 гуртків та всього 893 учні. Тим часом, у 1969 році на приблизно 1.5 мільйона українців в Америці заледви яких 25000 школярів відвідували школи українознавства. Це ще раз підтверджує, що думка про песимістичні прогнози не є фікцією, а загрозливим фактом.

В нашій пресі надруковано вже багато статтей і закликів до української спільноти, в першу чергу до батьків, але досі ці статті і заклики не принесли майже ніякого пожвавлення на відтинку фреквенції учнів в школах українознавства, за вийнятком кількох відгуків чи постанов, які ледве чи сповнилися. Невже українські батьки збайдужіли до цього ступеня, що в їхній душі навіть не сколихнеться думка піти за цими рішучо здоровими закликами, в яких сама сутність українського бути чи не бути.

Часто в українській громаді можна почути відповідь, що окрім питання українського шкільництва є безліч інших важливих проблем, які турбують українську спільноту, що є теж й інші стримління до вивищення українського ,,я'', а українське шкільництво, хай і акутна справа, але хіба можна розв'язати всі проблеми?.. Тільки що позитивна розв'язка питання українського шкільництва є ключевою в житті української спільноти. Яка бо користь і яка тривкість усіх теперішніх установ, товариств і організацій, якщо не підховаємо свідомих дальших поколінь?

Можна б скласти деяку вину на черговість поколінь, які за кожною зміною приносять послаблення українському житті. Слушно, але й до цього явища не дійшло б, якщо б батьки зразу одностайно слідкували за цим, щоб їхні діти, без ніяких вийнятків, ішли до українських шкіл, набуваючи в них основних знань з українознавчих предметів і основних принципів, які йдуть по лінії українських ідеалів. Приїхавши до Америки, більшість турбувалась, щоб себе фінансово влаштувати чи забезпечити, а діти росли, навчаючись у різному і це, що могли передати батьки чи українська школа, відчужувалося, втрачало значення.

Відомо ж, що коли батьки посилають свою дитину до української школи, віддають у своє довкілля, вже тим, що вона там навчається їхніх традицій і етики, в душі дитини утривалюються не інші, але рідні релігійні та національні переконання. Окрім цього, є ще і зовсім практична користь; дитина набуває знання ще однієї мови, яка є ключем до слов'янських мов, джерелом ширшого образування.

За останніх кілька років зроблено поважний прогрес на відтинку системи українського шкільництва. Приходять нові учителі з новими силами, зі свіжими ідеями. При школах українознавства поширено бібліотеки, прийшли до вжитку звукозаписувачі, висвітлювання прозірок, Шкільна Рада з допомогою учителів склала нові усучаснену програму, пристосовану до програм теперішніх американських шкіл і зацікавлень теперішньої молоді, введено нові засоби в навчально-виховному процесі українських шкіл, наприклад, дискусійну форму лекції, замість викладу учителя, учні на лекції не перечитують п'єс, а виступають як виконавці роль тощо. Ввесь час йде посилена праця над урізноманітненням лекції, над цим, щоб учні, зацікавлені викладом, трактували українську школу рівнорядно з американською, щоб зрозуміли потребу своєї участи в лекціях українознавчих предметів.

Інертність батьків до справи українського шкільництва вкінці допровадить до того, що ряди учнів в українських школах малітимуть, українську мову, в найкращому випадку, діти вживатимуть в-ряди-годи, відсуватимуться від української громади і байдужнітимуть до української справи.

Невже, немає якоїсь живучої сили, яка зуміла б сколихнути душу батьків, викликавши найбільш у світі раціональну думку, що найпевніша дорога кращого українського майбутнього, зовсім проста: взяти свою дитину за руку і запровадити її до української школи.

З НАШИХ БУДНІВ

,,ПРИКУПЦІ''

Нещодавно на політичному перелазі в клюбі ,,Лис Микита'' група засідаючих там патріотів одноголосно схвалила, що Український Народний Дім у Ню Йорку це не щонебудь, а бастіон, який займає ключеву позицію в нашому стані посідання на долині міста! Правда, не всі українські інституції в ньому приміщуються, бо для цього треба було б перенести з Джерзі Сити на Другу евеню хмаросяг Українського Народного Союзу. Всé ж таки коло двох десятків товариств та організацій знайшли тут спільний дах над головою і ,,прикупці'', — як казали в Старому Краю, — засідають, працюють, співають і танцюють на славу нашої Неньки-України.

— А яка вигода виходить, коли під одним дахом відбувається навіть кілька імпрез у тому самому часі! — підкреслив патріот, що смакував ,,на скалах''. — Пригадую, як однієї неділі, о другій годині по полудні, на великій залі була доповідь інженера Андрія Григоренка, а на третьому поверсі, в кімнаті число 31, наші дивізіонери посвячували нову, модерно влаштовану домівку. Обов'язок наказував бути і тут , і там, і я справився з тим без зайвих труднощів. Спершу скочив на третій поверх і поблагословив домівку, потім швидко збіг сходами до великої залі і попав саме в той час, коли Маруся Проскуренко представляла рідного сина славного генерала Григоренка. Вислухав Марусю, і ґальопом помчав на третій поверх! На швидку руку випив, закусив, — а буфет був такий, що муха не сідає! — і знову спустився східцями вниз, щоб послухати нашого дисидента. Так ще пару разів обертав кіньми туди і назад, і нічого, можна б сказати, не втратив, ані з доповіді, ані з церемонії благословення домівки.

—Вам би так, пане товаришу, не завадило управляти той спорт кожного дня, тобто робити такий рейд по сходах, то вгору, то вдолину, — підсміхнувся пан меценас, аматор німецького пива. — Може тоді ви позбулися б оцього ,,надбання'' що його таскаєте перед собою...

—Ба! — зідхнув передбесідник, — на жаль, пане меценасе, не кожного дня відбувається в Народному Домі таке гарне свято, як посвячення домівки Братства колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії УНА! А щодо ,,надбання'', яке ви зволили ласкаво згадати, то під час Великого Посту воно зникне, як роса на сонці, — чого і вам від щирого серця бажаю!

ІКЕР

НОВЕ СВІДЧЕННЯ ПРО ЗНУЩАННЯ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТИЧНИМИ В'ЯЗНЯМИ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В новому документі самвидаву, що продістався за кордон, російська діячка Мальва Ланда розповідає про багаторічні шикани і знущання органів КҐБ над Святославом Караванським та його дружиною Ніною Строкатою, що виявилось теж у намаганні властей не допустити до побачення чоловіка з жінкою протягом довгих років.

Подаємо повний текст розповіді М. Ланди:

,,Особисте побачення Святослава Караванського з дружиною, Ніною Строкатою, в 1966 році тривало одну добу. Опісля в побаченнях, які закон називає ,,побачення з правом разом проживати", а в'язні, зберігаючи вірність термінології, називають їх між собою особистими побаченнями, — було десять років перерви.

В квітні 1967 року адміністрація табору заборонила Святославові Караванському чергове особисте побачення, а в серпні того ж року Святослава перевезли до Владимірської тюрми, де, як відомо, режим не дозволяє на особисті побачення.

У Владимірській тюрмі Караванському два рази в рік дозволялали на 30-хвилинне побачення з дружиною. Вони проходили, як правило, в присутності наглядача. З тих 30-хвилинних побачень між чоловіком і жінкою кожного разу витрачалось бодай 10 хвилин на переговори з адміністрацією з приводу розговірної мови подружжя Караванських: їхня рідна мова — українська, а у Владимірській тюрмі, як попереджували наглядачі, можна розмовляти на чисто русском языке".

В1969 році проти Караванського почали нову судову розправу, нібито у зв'язку зі спробою передати тайну інформацію з Владимірської тюрми.

Цілий ряд обвинувачуючих словосполучень, складених авторами газетних статтей в українській радянській періодиці, можуть, очевидно, бути темою для окремого повідомлення. Але сьогодні ми подаємо читачеві матеріяли про побачення Караванського.

І так, ми затрималися на 1969 році. Вирок 1970, що його проголосили Караванському у Владимірській тюрмі при закритих дверях, увійшов в силу не зразу, але, як тільки став дійсним, з новою силою застосували у відношенні до Караванського закони Владимірської тюрми.

Перш усього закони позбавили Караванського побачення протягом перших 6 місяців строку за вироком1970 р. Тому протягом 1970 р. в Караванських було тільки одне побачення, передбачене для ув'язнених відразу після суду. Воно тривало — одну годину.

Ще одну годину — два рази по пів години — вони стрінулися на загальних побаченнях в 1971 році.

А в 1972 році дружину Караванського засудили на 4 роки позбавлення волі і вивезли до табору суворого режиму на території Мордовії.

В тому ж 1972 році Караванському скінчився термін перебування у Владимірській тюрмі і, для відбуття закінчення строку його перевезли до табору посиленого режиму на території Мордовії. Оскільки законодавство, яке регулює режим в таборах, не забороняє побачення між засудженими родичами, подружжя Караванських почали добиватися побачення. Але виявилося, що хоч закон не забороняє їм побачення, то не згадує про транспортування ув'язненого ради побачення: в законі передбачені різні причини для відправлення засудженого з табору, де він перебуває, але побачення, як причина відправлення — в законі не згадується.

Намагаючись побачитись з дружиною, Караванський безуспішно звертався до цілого ряду інстанцій, які нібито були відповідальні за правовий статус осіб, засуджених з політичних мотивів. Вичерпавши всі заходи, Караванський проголосив протестну голодівку, яка тривала 98 діб. Щоб запобігти подібним діям зі сторони його дружини, адміністрація табору, де перебувала Караванська, позбавила її права на побачення власне тоді, коли Караванський проголосив свою безнадійну голодівку.

Тут слід доповнити картину деякими свідченнями зі справи дружини Караванського.

Ніна Строката-Караванська, інтелектуальний працівник і жінка з поганим здоров'ям — не могла виконувати норму незвичної для неї праці. Адміністрація табору широко використовувала цю обставину для того, щоб за весь час перебування Ніни в таборі накладати на неї додаткові покарання, а між ними і позбавлення побачення.

Так пройшли 1973, 1974, 1976 роки.

6 грудня 1975 року у дружини Караванського закінчився строк. Ніна плянувала відвідати мужа зразу після звільнення, бо вона передбачала можливість обмежень щодо прав виїзду у відношенні до неї як особи, що є під адміністративним наглядом, і не виключала можливости, що можуть не дати дозволу на побачення її мужеві. Побоювання Караванської не були безпідставні. Довго перед її звільненням Святослава покарали переведенням в одиночну камеру на два місяці. Під час такого покарання побачення не є дозволені.

Вимучена всіми нещастями минулих років і новими муками, дружина Караванського захворіла: в 50-літньої жінки підвищився тиск крови.

Ніна вийшла з лікарні, коли Святославові кінчалося додаткове покарання, під час якого не можна було з ним побачитись.

Ніна почала готуватися в дорогу. Друзі допомогли їй закупити продукти, спекти пироги: адже всім здавалося, що після 10-річної перерви їм дадуть, в найгіршому випадку, передбачені законом особисті відвідини на три доби. В розпалі тієї підготовки Караванську затримала міліція на квартирі її друзів. Господиню помешкання покарали штрафом за те, що дозволила перебувати в себе особі, яка за свої ,,злочини" не має права перебувати в столиці. Ніні міліція доручили покинути Москву і виїхати до міста, де їй призначили жити після звільнення. Підготовка до побачення закінчилася: Ніні прийшлося їхати до місця її призначення — Тарусі. Там їй швидко вручили радянський пашпорт нового типу і взяли під прилюдний нагляд, який виключає виїзд поза межі Тарусі.

А побачення? За нього прийшлося боротися. І так, нарешті, на початку третього місяця після її звільнення, Караванська поїхала до Мордовії. Там, 6 лютого 1976 року, їй сказали, що її муж не заслужив на побачення, але адміністрація табору, керуючись ,,гуманними міркуваннями", дає дозвіл Караванському на особисте побачення — на одну добу.

Одна доба особистого побачення в 1966 році! Ще одна доба особистого побачення в 1976 році. Який гуманізм!

Сьогодні, коли дружина Караванського знаходиться на довгому лікуванні в лікарні з причини хвороби, яка без сумніву є результатом накопичення важких переживань, її вже турбує питання про особисте побачення в 1977 році. На жаль, ми не можемо запевнити, що турботи її передчасні або безпідставні. Нам відомо, що підполковник Дротенко, голова КҐБ в системі Мордовських таборів, недавно заборонив Караванському висилати в листах свої вірші дружині і друзям. На цю заборону Караванський відповів протестною голодівкою.

Але кожний протест засудженого адміністрація табору може оцінити як порушення режиму, а будь-яке порушення режиму несе додаткові покарання, в число яких входять також позбавлення побачень. Таким чином протизаконні і провокаційні дії співробітника КҐБ можуть довести до того, що Караванського позбавлять зустрічі з дружиною в наступному 1977 році.

Ми ознайомили наших читачів тільки з одним аспектом тюремної біографії Святослава Караванського за останнє десятиріччя.

Усім, бажаючим одержати додаткові вияснення, подаємо адреси подружжя Караванських.

Караванський Святослав Йосипович, 431120, Сосновка, Мордовська АССР, учр. ЖХ 385/1-6;
Строката, Ніна Антонівна, 249, Таруса, Калузська обл., вул. Луначарського 39.

12 грудня 1976

Мальва Ланда

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 24-го до 28-го травня 1976 р. на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(10)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО МИРОСЛАВА КАЛЬБИ

Прошу вибачення, що я своєчасно не приготовив звіту і ви не маєте його на руках. Сталося так тому, що я був дуже перетяжений працею і не зміг скоріше його виготовити. Тому я його вам тут відчитаю:

ПРАЦЯ: Як головний Радний, не маю з чого звітувати, тому, що в звітовому часі жодних припоручень не мав та й жадної праці як головний радний не виконував, але це не з моєї вини. Так уже якось воно прийнялось у нашій організації, що відділами УНС із західних просторів ЗСА чомусь централя не цікавиться, не інтересується ї їх прямо не узнає, а з тим і мене, як Головного Радного. А шкода, бо варто булоб пану предсідникові провірити приріст членства у Відділах західних Стейтів із того часу як я мав ще нагоду їх відвідувати та держати з ними зв'язок, із станом приросту членства у них в останніх роках. Хочу ствердити, що за останній рік я мав лише одного листа із нашої централі як гол. радний і то в останньому часі про повідомлення наших Річних Нарад. І стільки то контактів Екзекутиви за цій рік із Головним Урядником УНС.

Як голова Центральної Округи також не маю що звітувати, бо хотяй щороку по округам відбуваються Збори оголошувані Централею УНС, на які висилається делегатів із Гол. Уряду, про які реклямується в „Свободі", мою округу на жаль від кількох років наш Уряд призабув, та нею взагалі не інтересується. Чи можна провадити якуне6удь організаційну працю та мати певні успіхи не маючи контакту?

ПЛЯНУВАННЯ: Кожного року на наших Річних Нарадах Головний Уряд витрачає маса часу, сили і енергії над плянуванням. В різних комісіях схвалюється безліч резолюцій на це, щоби поправити стан і ситуацію в нашій організації, щоби внести певні зміни для добра і її росту, та на жаль усі ті резолюції лишаються лише на папері, їх не респектується, їх не виконується, їх не перепроваджується в життя.

Якщо до того додати спосіб та методи застосовувані в нашому УНС, Екзекутивою а головно її предсідником, а саме, щоб замість збільшити організаторів у відділі організаційному, чи редакторів у „Свободі" як схвалюється на річних зборах Гол. Уряду, їх ще ліквідується, тогді річ ясна мусить іти занепад в тих ділянках. Тож зрозуміло, що головний предсідник нарешті сам це собі усвідомив коли у своєму звіті каже: „Ми втрачаємо грунт під ногами в наслідок поганих метод діяння та витрачення енергії на недоцільні речі. Обов'язково потрібна зміна"

Тут хотів би я пригадати, що головний предсідник неоаз нам підчеркував, що „Я відповідаю за УНСоюз.

Тому поважно потрібно нам застановитися над тим чи варто нам гол. урядникам тратити стільки часу над поправою та поліпшенням стану в нашій організації, радити над проблемами для добра організації, схвалювати їх у формі резолюцій чи рекомендацій, якщо їх зараз же після Нарад не респектується та не перепроваджується в життя, та цілковито ними нехтується. Тож не дивуймось що „ми втрачаємо грунт під ногами". —

ВИСНОВКИ: Ми мусимо нарешті позбутись особистих амбіцій, симпатій чи антипатій, та поважно застановитись над станом нашої організації, проаналізувати точно існуючий стан, та чимскоріше впровадити усі ті зміни та реалізувати і респектувати усі схвалені резолюції, які мають направити той нездоровий існуючий стан нашої організації який заіснував і то чимскоріше, бо час працює нам на шкоду.

Тому усі спільно доложім усіх старань та доброї волі для покращання стану та розбудови нашого Батька Союза.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякую Вам, пане інженере Кальба. Відтак попросимо до слова головну радну Теклю Мороз.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ТЕКЛІ МОРОЗ

За нами ще один звітовий рік 1975. Не до речі було б звітувати про мою іншу суспільно-громадську працю поза УНСоюзом, бо про те треба було б писати довгі сторінки. Отже, звітую коротко, лише про мою участь в УНСоюзі.

Подібно, як і попереднього року, свою союзову діяльність я почала від організаційної праці, а в першу чергу докладала усіх зусиль, щоби в Міжнародному Році Жінки приєднати до УНС бодай одного члена на місяць, і впродовж року я зорганізувала до Відділу 465 в Ляшіні 25 нових членів.

Із канадського жіноцтва слід відмітити таких пань, як Александра Дольницька 434 Відділ в Монтреалі — зорганізувала 18 нових членів і Марія Юзик 492 Відділ в Оттаві — зорганізувала 13 нових членів.

Великий застій в організаційній праці деяких Відділів мотивується головно тим, що Канада залишилася без обласного організатора, а також безнастанні „робітничі страйки" чимало заважали на будь-якій організаційній праці.

Як членка Канадського Представництва Українського Народного Союзу, я брала участь у нарадах Представництва — 6-го квітня в Монтреалі й 7-го вересня в Оттаві та писала протоколи з нарад.

На доручення директора Канадського Представництва сенатора Павла Юзика я брала участь в окружних зборах УНС 29-го березня в Торонті й 30-го березня в Сейнт Кетрин (Ніягарська Округа) та була приявна три рази на союзових окружних зборах у Монтреалі й кілька разів репрезентувала УНС на різних культурних імпрезах у Монтреалі й околиці.

Мої спостереження щодо союзової праці: Варто б призадуматися над тим, щоби деякі Відділи переорганізувати й заступити їх новими ідейними й надійними силами, які могли б поправдити кращу й корисніщу працю для загального добра нашої найбільшої установи й зросту членства в УНСоюзі.

Як секретарка 465 Відділу УНС в Ляшіні бажаю зложити щиру подяку й признання працівникам головної Екзекутиви: рекордовому, фінансовому й організаційному Відділам за справне полагоджування різних союзових справ.

Замітка:

До того часу стверджено, що наші рекомендації висееній Канадським Представництвом до Головної Екзекутиви УНС не були зреалізовані, як напр.: урухомлення Канадської Канцелярії включно з фінансовим бюджетом признаним 28-ою Конвенцією УНС у Філядельфії, не були переведені в дійсність.

Біжучий рік 1976 — цеОлімпійський Рік у Монтреалі, а заразом — це рік великого здвигу української молоді на красних таборах.

Варто б звернути особливу увагу на наших спортовців-змагунів і надіслити їх трофеями, які повинні б бути вручені найкращим змагунам членами Головного Уряду УНС.

Головна радна Текля Мороз до свого друкованого звіту додала наступне: Я свій звіт написала і всі могли його прочитати. Хочу тут тільки поршуити таку справу, щоб не вийшло знову таке непорозуміння, як воно вийшло сьогодні. Договорімся так, що або будуть всі наші звіти писані, або будемо їх тут виголошувати. Але краще було б, щоб звіти були написані і щоб ми на виголошування звітів не витрачали надармо часу. Натомість відкриття нашого засідання повинно б бути більше масштатичним, а потім треба б відразу приступити до дискусії над нашими звітами. Я думаю, що такий спосіб поладнання цього питання дасть нам багато більше користи, бо ми маємо багато різних проблем. Я особисто маю дуже багато різних справ, але на них тепер не місце, бо тепер на порядку звіти, а після того буде дискусія, внески та резолюції. Тоді я буду про ці справи говорити.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Я так само на таке погоджуюся, що ми повинні внести тут резолюцію, щоб всі члени Головного Уряду знали, що вони мають виготовити наперед звіти, та що у випадку, коли вони того не зроблять, вони не будуть покликані тут до звітування. Ми марнуємо дуже багато часу, коли маємо вислухувати звіти слово в слово, а виготовлені наперед звіти ми можемо собі скоріше прочитати. Це також влегшить працю нашому секретареві, який виготовлятиме протокол цього засідання. Це тільки пропозиція, до якої ми ще прийдемо, а тепер тільки про неї вам пригадуємо. Черговим до слова прошу головного радного Євгена Репету.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ЄВГЕНА РЕПЕТИ

Я репрезентував Український Народний Союз на святі градуантів Української Школи в Детройті і на Конвенції Братерських Союзів стейту Мішіген. Брав участь у зборах Детройтської Округи УНСоюзу, як також у засіданнях Окружної Управи цієї Округи. На річному засіданні Головного Уряду УНСоюзу виконую обов'язки секретаря Організаційної Комісії.

У громадському житті працюю як керівник Української Кредитової Спілки „Будучність" у Детройті, а крім того виконую менше важні обов'язки в інших громадських установах.

З а в в а г и

Як і можна було передбачити, зараз ми є свідками карколомного спаду у прибутку нових членів. Це є наслідки не так рецесії, як відсутности організаційного апарату. Розвиткові Організаційного Відділу постійно стояв на перешкоді головний предсідник, а останньо він його майже звів до зера. У такому стані, як тепер находиться цей Відділ, можна з певністю передбачити, що ситуація на цьому відтинку буде радше погіршуватися. Який вихід з цього? Або збільшити число обласних і окружних організаторів, або членам малої Екзекутиви самим виконувати працю організаторів, подібно, як це роблять члени Екзекутив інших наших братських союзів. Це зрештою також практикується у комерційних компаніях. Іти в народ. Менше буде коштів на безплідні поїздки і репрезентацію, а більше грошей на конкретну працю.

Висловлювати свої думки до інших справ, як це я робив у минулому, це зайва витрата часу, це голос повінього в пустині.

Головний радний Євген Репета заявив, що він не має нічого додати до свого друкованого звіту.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякуємо. Просимо чергового звітодавця головного радного Володимира Запаранюка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВОЛОДИМИРА ЗАПАРАНЮКА

Починаючи свій звіт, дозволю собі процитувати параграф 43 із статуту УНС, де мова про радних:

„Вони мають брати участь в усіх Конвенціях, в усіх звичайних і надзвичайних засіданнях Головного Уряду, і мають здавати на річнім засіданні Головного Уряду та на Конвенції письменний звіт з діяльности в їхніх дистриктах і теріторіях; виконувати всі накази й припоручення, дані їм головним предсідником, і допомагати Головному Екзекутивному Комітетові своєю радою й порадою в усіх справах Союзу і активно сприяти якнайкраще інтересам відділів у своїх округах".

Я строго придержувався 43-го параграфу і робив все, що було в моїх спроможностях. Але, на жаль, я не мав наказу, ані припоручення від гол. предсідника в 1975 році. Тому мою діяльність можна б назвати мінімальною, бо мені обмежено територію тільки до одної союзової округи.

Мені було припоручено відбути тільки в одинокій Ютицькій Союзовій Окрузі річні і організаційні збори, а саме: 16-го березня в Сиракюзах, і 28-го вересня 1975 року в Обирн, Н.Й.

Ютицька Округа вив'язалася із свого завдання не поопано, придбавши 123 нових членів. Іншими словами, виконано 83% призначеної квоти, за що округа отримала грошевий бонус.

На чолове місце в окрузі вибились відділові секретарі: Василь Кобіто, 121 Відділ — 43 члени; Іван Чопко, 271 Відділ — 32 члени; Володимир Запаранюк, 484 Відділ — 15 членів; Іван Пиндус, 39 Відділ — 11 членів. Зорганізували менше як 10 членів: Стефан Генза, Марія Ковалевська, Ярослав Сенишин, Петро Сумик, Григорій Гавришків, Микола Белич і Ярослав Мартинюк.

Назагал всі секретарі Відділів в Ютицькій Окрузі працювали задовільно, за що цим секретарям належиться подяка, бо це вони виконують оту невидиму працю, а то й дуже часто невдячну працю в користь збільшення членства та фінансового стану УНСоюзу.

Немає де правди діти, що були й великі втрати членів по Відділах в Ютицькій Окрузі, але це річ природня в забезпеченевім ділі. Одні відходять із виплаченими грамотами, або згрошевлюють свої грамоти завчасно, а інші відходять у безповоротя. На їхнє місце приходять на зміну молодші члени із вищим життєвим забезпеченням. Іншими словами, до Союзу починають приходити члени не кількістю, а якістю.

Прикро мені, що не можу звітувати про інші Союзові Округи нюйоркського горішнього стейту, бо не дано мені змоги їх відвідувати. Але, помимо того, я слідкував у місячних звітах за Боффалівською, Рочестерською і Тройською Округами. Стверджую, що й ці Округи добре працювали, за що належиться щира подяка в першу чергу головам округ і секретарям окружних відділів.

Кінчаю мій короткий звіт за минулий 1975 рік із висловом подяки всім тим, які зі мною співпрацювали для добра УНСоюзу.

Головний радний Володимир Запаранюк у доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: Ви читали мій звіт. Він був скоро виготовлений і висланий до Головної Канцелярії. Але в цьому звіті помилково випало ім'я головного радного, нашого молодого радного Євгена Іванціва. На минулих річних нарадах йому доручили бути координатором молоді при Українському Народному Союзі. Він мав у нас великий успіх. Я зібрав йому людей і він до них дуже гарно промовляв. Було б дуже добре, коли б ми помогли молодь послали молодих людей частійше, і щоб ці молоді люди з ними говорили. Це дуже корисне для УНС. Цього року можна б знову прийняти головного радного Євгена Іванціва для такої праці на вакаційний час, а якщо б він не міг, найти когось другого з таких молодих союзовців, що напевно принесе УНСоюзові користь.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякую вам, пане Запаранюк. Просимо до чергового звіту головного радного Андрія Джулу. Я малощо не зробив помилку, бо хотів представити нашого головного радного, як почесного члена Головного Уряду.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО АНДРІЯ ДЖУЛИ

The year 1975 was a turning point for our organization.

First, the outlook became bright for our home headquarters, in that for 1976 all of the floors in the building will be 100% occupied.

Second, our financial assets soared to a 40 million plus dollars before the conclusion of the year 1975.

This should make all the Ukrainians in the world be proud that they are a part of the Ukrainian National Association. This should also give a wonderful feeling to the members of the Supreme Assembly, for the great accomplishment by the Executive Board.

My small part of activities for 1975 were:

The Western Pennsylvania branches fulfilled 80% of its quota in the membership drive. Ambridge branches 161 and 276 were happy to contribute 59 new members towards this quota.

In the Western Pa. area, two regional meetings were held. The first was on April 6 and the second on November 16. Our Supreme Organizer, Mr. Stefan Hawrysz attended both meetings.

After the November regional meeting, Mr. Hawrysz and I represented our organization at the 64th annual Pennsylvania Fraternal Congress, at the William Penn Hotel, Pittsburgh.

Before Mr. Hawrysz departed for home after the conclusion of the convention, we made a trip to Ford City, where a decision was reached on some of branch 63 problems.

The 10th UNA bowling tournament was held in Derry, Pa. on Saturday and Sunday May 24 and May 25 1975. As chairman of the sports committee, I am happy to report that towns that have been active in the sports program are increasing in sports participation, which means that they are organizing new members. As to those towns which are dormant, for not sending entries to the bowling tournaments, I do not have an answer for their problems for not sending teams.

On July 10 1975, the officers and members of branch 161, Ambridge Pa. were happy to play hosts to one of our great Ukrainian actors. Mr. Michael Mazurki was appearing in stage play in Pittsburgh. After an evening performance, Mr. Mazurki and his cast drove to Ambridge. He was greeted at the entrance to the UNA branch 161 home with the traditional welcome custom of offering bread and salt, by the branch secretary, Mr. Andrew Jula. The lodge rooms overflowed with members at a late hour, to pay tribute to this wonderful man. All of the Ukrainian dishes were prepared and served by the women members.

In closing, I forsee the continued increase of new members in our organization and in its financial growth for 1976 and the ensuing years.

Головний радний Андрій Джула у доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: Хочу тут згадати тільки, що ми з головною радною д-р Анною Чопик є найстаршими роками служби головними радними УНСоюзу. Також треба тут вам пригадати, що головний секретар ще листом з лютого звертався до нас усіх, щоб переслати йому звіти до 31-го березня цього року. І це треба було виконати. Також хочу звернути вам увагу, що головний секретар вислав був нам усім пропонований порядок нарад цього засідання, а тут були завваги у цій справі, якби ми цього пропонованого порядку нарад раніше не бачили. На цьому кінчу і скажу вам, що я надіюся, що чергова Конвенція таки повторить вибір мене на почесного члена Головного Уряду, як це сталося на останній Конвенції.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякую вам, пане Джула. Прошу до чергового звіту головного радного Івана Одежинського.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІВАНА ОДЕЖИНСЬКОГО

Пане Предсіднику, Шановні Члени Головного Уряду та Екзекутиви. Я вислав свій звіт з опізненням на „Союзівку", а що пошта іде на „Союзівку" тиждень, то ми щойно його десь тепер отримаємо. Я маю чорновик цього мого звіту і з нього вам цей звіт відчитаю:

Добрий товар та довголітній практичний досвід запевняє організаційний ріст Українського Народного Союзу на протяг довгих літ. Безумовно, що організаторська праця не є легкою і вона вимагає багато труду, жертвенної праці та часу. У звітовому часі, у 1975-му році, моя організаційна праця, внаслідок непередбачених перешкод, була обмежена. Довелося мені закінчити звітовий рік придбанням 55 нових членів із загальною сумою їхнього забезпечення 225,000 дол. (життєвого забезпечення).

Я брав участь у засіданнях Окружного Комітету та Окружної Управи нашої філядельфійської Округи та був у постійному контакті з членами Головного Екзекутивного Комітету, а зокрема з головним організатором Степаном Гавришем. Репрезентував УНСоюз на бенкетах та з'їздах других центральних організацій.

Також тут варто згадати про мою політичну працю у звітовому році. Я зорганізував на терені міста Філядельфії кілька політичних віч та бенкетів у виборчій кампанії для перевибору посадника міста Френка Л. Різа.

Буду старатися в майбутньому присвятити більше часу для УНСоюзу та придбати для УНСоюзу більше нових членів.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякую. До слова просимо головного радного Євгена Іванціва.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ЄВГЕНА ІВАНЦІВА

During the past year, I attempted to fulfill all the responsibilities which I as both a member and a Supreme Advisor of the U.N.A. was called upon to do. I had the pleasure to represent our organization a number of times during this past year.

In July, I attended and represented the U.N.A. at the convention of the Ukrainian Orthodox League, which took place in Detroit. Spending four days at the convention, I had the opportunity to meet with many members of the U.O.L. and to acquaint them with our organization. To my surprise, many of the delegates and guests at the convention were not even aware of the existence of the U.N.A.

In August, I took part in an organizational meeting for the New Jersey U.N.A. Day. I also attended the picnic of the U.N.A. in New Jersey in early September.

During the fall, I travelled from Washington to attend the U.N.A. organizational meeting of my home district, Newark. At that meeting I stressed the importance of attracting young professionals to the U.N.A. as both members and active organizers.

I also represented the U.N.A. at the SUSTA Congress which took place the last weekend of November. Information about the U.N.A. was included in the packets of the delegates and guests.

In March, with Mr. Lesawyer, I represented the U.N.A. at the Baltimore District Annual Meeting. The problems and concerns of the branches in Baltimore and Washington were discussed.

As officers of the U.N.A. we represent it wherever we are and in whatever activities we take part, be it in the community or for the community. As such, I have attempted to take an active role in the community which we serve. In SUSTA, the U.C.C.A. (on both the national and local levels), and in other organizations, I attempt to further the best interests of the Ukrainian community. At the same time, I try to stress the importance of the U.N.A. for the entire community.

During this past year, I have had the opportunity to serve the Ukrainian community and the U.N.A. as part of that community in a new capacity. In September, I rejoined the staff of Senator James L. Buckley of New York. Since that time, I have attempted a number of things which I feel are important to the community.

Naturally, on numerous occasions I have had the opportunity to inform the Senator of the main concerns of the Ukrainian community. In addition, Senator Buckley contacted Secretary of State Kissinger asking that a formal invitation be extended to Leonid Plyushch upon his release from the Soviet Union. I arranged the Senator's testimony in support of the Helsinki Monitoring Commission and his work in its passage. I co-operated with Dr. Kuropas and Mr. Szmagala in the arranging of a reception for Leonid Plyushch which would have taken place when he arrived in Washington. Due to the circumstances, it had to be cancelled.

With the recent development in the Moroz case, Senator Buckley with Senator Taft is circulating a "Dear Colleague" letter to all Senators asking that they co-sign a letter to Secretary Brezhnev on behalf of Moroz.

Lastly, I have been asked by the U.C.C.A. to prepare information about Senator Buckley for the reception of the Shevchenko Freedom Award in October.

At present, I am compiling information for the Ukrainian community through "Svoboda" concerning programs and funding available from the Federal Government.

I must, however, make a point which is vital to the future of the U.N.A. The activities in many areas of U.N.A. officers has increased dramatically during the past few years. I am referring to activities in both the Ukrainian community and in the American community. This is needed and important. However, we must all be careful not to neglect the U.N.A. itself. For without the U.N.A., very little would have been and will be possible.

A renewed effort to expand the membership and inspire the life of the U.N.A. must be undertaken by all. We are faced, as all ethnic communities are faced, with problems such as assimilation, generation gaps, and a redistribution of Ukrainians around the United States and Canada. We must face these problems with new solutions. The methods of yesterday will not solve today's problems. We must plan for the future now. The U.N.A. is too important to the community for us to do otherwise.

Головний радний Євген Іванців у доповненні до свого друкованого звіту сказав наступне: Я не передав вам своготільки рано свого друкованого звіту, тому що мав ще до нього деякі додатки. На двох сторінках мого звіту подані

всі інформації про мою працю в громаді, в справі оборони Валентина Мороз і про працю для УНСоюзу. Копії цього свого звіту можу тепер передати кожному з вас. До справи, що її порушив нам головний редактор, можу додати, що для збереження нашого старого будинку, як історичної пам'ятки ми могли б одержати фінансову підтримку американського уряду. Я маю ще деякі рекомендації, але до них приступимо, згідно з тим, що було тут сказано, пізнійше, коли буде на те час. У свому звіті я хотів підкреслити, що часи міняються, навіть зміняється повітря, і тому теж багато дечого треба нам зміняти в нашій організації. Американське життя багато змінилося, люди переселюються в інші околиці та не мешкають вже більше по великих містах і нам треба за ними піти, щоб їх притягнути до УНСоюзу. Наші українці живуть більшою масою в центральній Америці і на Заході. Фінікс і Лос Анджелес — це приклади таких міст, де тепер живе багато молодих українців. За цими молодими українцями нам треба піти та їх включити в наше організоване життя та для УНС. Коли часи і люди зміняються, то і нам, як організації, треба змінятися.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дуже дякую пане Іванців. На тому ми вичерпали звіти головних радних і зробимо перерву на десять хвилин, після чого продовжуватимемо звітування.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис заповів після 10-хвилинної перерви, що черговим є звіт Комісії Української Будівлі, в імені якої він сам складе звіт.

6. ЗВІТ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ БУДІВЛІ

Нашу Комісію Української Будівлі оформлено на попередньому річному засіданні Головного Уряду в такому складі: проф. Тарас Шмаґала, мґр Іван Винник і я. Ця Комісія відбула 21-го серпня минулого року конференцію, чи засідання з членами Головного Екзекутивного Комітету головним предсідником Иосипом Лисигором, головним секретарем Володимиром Сохановм і головним касиром Уляною Дячук. Як ви знаєте зі звіту з того засідання, який був опублікований у „Свободі", ми переглянули всі фази діяльности Екзекутиви у справі нашої будівлі та після верифікації всієї кореспонденції та представлених плянів ми рішили залишити дальше ведення Української Будівлі та рентування дальших поверхів в руках Головного Екзекутивного Комітету. Наше довіря до Головного Екзекутивного Комітету виявилося оправданим, бо внедовзі після того дальші поверхи були винаймлені, так що цього року ми вже сподіваємося зібрати півтора мільйона чиншу, як це вже звітував вам головний предсідник. Тому два тижні ми мали друге засідання Комісії з Екзекутивою і на базі того, що ми там ствердили, ми здаємо вам сьогодні звіт.

Білянсове замкнення Корпорації Української Будівлі показує, що ми видали около $14,000,000 на побудову будинку та його влаштування та на потреби, що їх ми мусіли виконати, згідно зі законами рентування, для наших льокаторів. По другому боці цього білянсу є такі суми: позичка від банку „Комершіял Траст" виносить $2,400,000, позичка від банку „Фирст Джерзі Нешенел" — $1,200,000, позичка від Українського Народного Союзу — $8,400,000, позички від наших членів на боргові зобов'язання — $1,800,000. Наш дефіцит адміністрування цього будинку відколи ми його маємо виносить $360,000. Адміністрування цього ж будинку за перших чотири місяці цього року виказує дефіцит около $49,000, але це тільки тому, що ми ще не отримали від всіх льокаторів чинші за перших три місяці, бо їхні контракти винайму почалися пізніше, як також тому, що ми виплатили містові податок у висоті 15% зібраного за 1975 рік чиншу в сумі $65,000 саме на початку цього року. Коли б відняли від видатків цих $65,000, тоді ми вже мали б коло $16,000 заробітку в цих перших чотирьох місяцях цього року. Цей будинок все ще не є „на чистих водах", але як нам піде цей рік, так як ми плянуємо, тоді вже напевно заплатимо якісь відсотки УНСоюзові за позичку на Українську Будівлю. Наша Комісія хоче скласти подяку не тільки головному предсідникові, але і другим членам Головного Екзекутивного Комітету, які адміністрували разом з ним цей будинок. Ми мусимо тут признати, що, коли б ми були винайняли ці поверхи через професійні фірми, то ми мусіли б були заплатити їм 5% від чиншу і то не лише від чиншу за перший рік, а за ввесь час кожного контракту винайму. Не тільки те, бо навіть, коли б опісля ці наші льокатори відновляли контракти винайму, то і тоді ці фірми мали б претенсії до нас до дальших виплат відсотків, належних їм від зібраних чиншів. Отже наш головний предсідник і другі члени Головного Екзекутивного Комітету заробили собі на винагороду — платню, що її вони дістають від УНСоюзу. Як ви візьмете до уваги суму чиншу $1,500,000 та почислите від неї 5%, то й побачите, скільки вони нам заощадили видатків комісового за винайм приміщень. Але з другого боку, коли взяти до уваги той час, що його вони присвятили справам будинку, а мали б присвятити УНСоюзові, то ми певні, що це відбилося на інших ділянках УНСоюзу. Тому при кінці цього нашого річного засідання наша Комісія піддасть до обговорення і затвердження три рекомендації, що їх вона пропонує Головному Урядові затвердити, як резолюції. Тут зреферую вам коротко ці пропозиції:

1. Передати справи адміністрації будинку професійному менаджерові, котрий відповідав би за виконування своїх обов'язків перед дирекцією Корпорації Української Будівлі, над котрою має контролю Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу. Ми думаємо, що передача адміністрації будинку такому менаджерові дозволить членам Головного Екзекутивного Комітету присвячувати більше часу справам УНСоюзу. Ми думаємо, що цей будинок є вже тепер в такому стані, що його можна передати вже професійному менаджерові і вимагати від нього, щоб він вів його так, як ми постановимо.

2. Корпорація Української Будівлі та УНСоюз повинні підписати між собою контракт — договір у справі відсотків, що їх досі тимчасово УНСоюз не дістає від Корпорації.

3. Корпорація Української Будівлі з відповідною ґарантією від УНСоюзу повинна в найкоротшому часі одержати на цей будинок гіпотечну позичку, тому що тепер на це догідний час з огляду на нижчу відсоткову стопу позичок. Виглядає, що відсоткова стопа піде вгору після виборів, тому ми рекомендуємо, щоб Головний Екзекутивний Комітет якнайскоріше отримав такий морґедж і цим забезпечив майбутність нашої Української Будівлі

Ці три резолюції ми попросимо вас схвалити, коли ми їх вам предложимо при кінці нашого засідання.

Щодо справи арбітражу ми хочемо тут ствердити, що у першій фазі арбітражу ми вийшли добре, бо ми самі признавали, що ми ще були винні контракторові $285,000, а він отримав разом Ф416,000, тоді коли ми готові були з ним погодитися на суму $527,000. В другій фазі арбітражу ми ще не знаємо, як вийдемо. Але, я думаю, що ми є на добрій дорозі, бо між Корпорацією Української Будівлі і цим контрактором був договір, що сам контрактор домовляється із субконтракторами та що УНСоюз не має жадних зобов'язань супроти субконтракторів. Отже ці субконтрактори можуть тепер судитися із контрактором, якому УНСоюз заплатив вже всі належні гроші. Ми думаємо, що Головний Екзекутивний Комітет поступив правильно, що здержався з виплатою додаткової суми $427,000 субконтракторам, а передав апеляцію проти такого рішення арбітражу адвокатам на базі заплати адвокатам 25% від суми, що її вони нам заощадять Коли б ми цю справу повністю програли і мусіли субконтракторам все заплатити, тоді адвокати візьмуть від нас тільки $3,000 за їхню працю та видатки. Це є цілком правильна дорога для поладнання цієї справи. Коли б були якісь питання, то я радо відповів би сам, або другі члени нашої Комісії.

Головний касир Уляна Дячук: Я хочу тільки вас усіх перепросити, що в мойому звіті немає сторінки із фінансовим звітом Корпорації Української Будівлі. Я мала її виготовлену, але через помилку друкарня цієї сторінки не відбила і цим самим її бракує в розданих вам звітах. Я постараюся, щоб цю сторінку звіту Корпорації в Головній Канцелярії переслали та виготовили відбитки, а я тоді передам ці відбитки вам усім в додатку до мойого звіту.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Ми закінчили звітування Комісії Української Будівлі, а тепер приходить на чергу звіт управителя „Союзівки" Володимира Кваса.

7. ЗВІТ УПРАВИТЕЛЯ „СОЮЗІВКИ" ВОЛОДИМИРА КВАСА

Шановні урядовці Українського Народного Союзу!

В своїм звіті не буду подавати вам подробиць про те, що ми зробили за останній рік, тому що це зробила Контрольна Комісія, а про подробиці фінансові є звіт головного предсідника пана Лисогора і нашої касирки пані Уляни Дячук.

Рік 1975 був один із найкращих. Наш оборот осягнув рекордове число $391,200.03. Річ ясна, що також збільшився розхід, який виносив 397,229.07 дол., цебто недобір на суму $6,029.04. Якщо візьмемо під увагу, що ми вклали інвестицію в сумі 22,823.06 та зробили закуп машин, тягарових авт, та меблів на суму 8,565.08, то нам залишається заробіток 25,359.10. Крім того ми зробили великий ремонт минулого року на суму 18,633.24. Сам ремонт нашої плятформи коштував 6,900.00. Цю роботу виконував контрактор, тому, що на це треба бути спеціялістом, а тут на сході є лише три компанії із цим матеріялом. Щоб втримати добру плятформу, треба майже щороку її поправляти, як наприклад малювати її спеціяльною фарбою, щоб не допустити її до знищення. Ми це робимо самі; це нам коштує 500-600 дол., а контрактор дав нам ціну 3,000 дол. Перебірка Ужгороду коштувала 13,605.87; площа для паркування і гарна кам'яна стіна коштували 2,623.11; перерібка бари надворі — 1,108.00. Електрика, водні рури, та інші дрібні роботи виносили 5,486.08. Разом вклали на інвестицію 22,829.06. Інвентар, траки, меблі 8,565.08. Разом 31,394.14 дол.

Від 1970 до 1975 року ми вклали на інвестицію загальну суму 168,690.19 дол. Віднявши позичку від УНС, яку Ви нам ухвалили на 50,000 дол., а ми позичили лише 30 тис. дол., лишається нам така сума — 138,690.19. Закуплений інвентар — 48,383.03. Разом — 187,073.22 дол. Крім того вложили ми на направи 101,000.40 дол.

Зміни на Союзівці помітить кожний. Не зважаючи на інфляцію зуміли ми за свій заробіток, при наших низьких цінах, поставити новий будинок і переробити інші. Три роки ми не підносили цін, хоч інфляція була дуже висока. Лиш останнього року кімнати в Ужгороді подорожчали на 10 дол., тому що ми в цьому будинку переробили кімнати. Гості дуже радо за таку кімнату платять, як мають всі вигоди.

В 1975 році м'ясо подорожало на 20-25% і саме м'ясо коштувало нас 8,045.98 більше, ніж у 1974 році.

Отже, м'ясо — 8,045.98; електрика, олія — 3,269.42; іншуранс, податок — 3,748.40. Разом — 15,253.76 дол. Через це наш заробіток зменшився з останнього року при старих цінах і тому ми були змушені піднести мінімальну ціну за кімнати й табори в цьому році.

За це ми мали велику фреквенцію гостей, а з них велика кількість — молоді подружжя. Через це Союзівка має свою майбутність. Ми мали й далі культурні вечори, як також вистави наших малярів, яким ми помагаємо продавати образи, і то безкоштовно для них. Кожного дня ми маємо програми, а також забави, на яких грає наша орхестра під час тижня; в суботу грають чужі орхестри, між ними „Рушничок" із Канади". На суботні програми ми стараємося підбирати кваліфіковані сили і ці програми стоять на високому мистецькому рівні. Часом виступають в суботу і наші робітники; таким способом даємо нашій молоді нагоду пописатися. Дехто із цих молодих людей вже виступає на американських сценах як професіоналіст.

Кожної неділі відбувається Служба Божа для гостей, яка раніше була в нашій каплиці Св. Володимира. Тепер гості будуть користати із нашої новозбудованої парафіяльної церкви Св. Трійці, для будови якої УНС подарував гарну площу і ще має дати позичку.

Шановні урядовці, я не буду вам вичислювати, що Союзівка робить для нашої громади, а спеціяльно для молоді, бо ви це вже добре знаєте. Батьки мені дуже часто говорять, що єдина українська установа, до якої їм не треба просити своїх дітей — це Союзівка, бо діти самі їх примушують туди їхати. П'ять років тому, коли була рецесія і багато наших старих людей похворіло або повмирало, здавалося, що ми будема занепадати. Але ми працювали почавши двадцять літ тому, заохочуючи молодих людей, які тепер приїжджають із своїми дітьми, щоб їх навчити любити своє походження, та розуміти українські традиції й культуру. Ми перероблюємо Союзівку на український стиль, щоб дати нагоду молодим людям, які не бачили України, познайомитися із нашою багатою культурою. Таким способом Союзівка не тільки називається „клаптиком України" на американській землі, але в дійсності починає бути похожою на малу Україну, в той час коли наші вороги нищать українську культуру на наших рідних земпях. Молоді й старші люди часто приводять своїх чужих (неукраїнців) приятелів на Союзівку, щоб показати їм цю малу Україну, якою вони гордяться.

Курси Українознавства минулого року відбулися успішно. Ми мали гарних студентів, які приїхали, щоб вивчати українознавство. За це треба дати признання урядові УНС, який на це не шкодує грошей.

Я хотів би вам прочитати уривки із одного листа, який батько нам написав про свою доньку: „Я надзвичайно радий, що я послав свою доньку на Курс Українознавства; вчорашнього листа своєї доньки я прочитав два рази й сам собі не вірив. За десять днів на Союзівці вона краще навчилася по-українському писати, ніж вдома за десять років. Любови до України і зрозуміння до української справи зуміли вчителі їй защепити більше, ніж я тут за все її життя". Дальше пише тато так: „Нема в мене границь у видатках на вивчення дітей, але ці Курси Українознавства — це одна з найкращих моїх інвестицій, бо там моя дочка віднайшла себе, там вона знайшла свою метрику".

Подаю уривки із ще одного листа, написаного курсанткою із стейту Вашінґтон: „Ви напевно знаєте, що українська громада в Сіятлі мала і хоч батьки вдома затримують українські звичаї, мені було надзвичайно приємно познайомитися із іншими людьми, із якими мене лучить спільна мова, культура, і традиція. Я й моя родина не є однокі, які тішаться моїм перебуванням на Союзівці. Наші ближчі українські знайомі самі запросилися до нас, щоб докладніше довідатися про Союзівку. Як я їм розказувала про Курси Українознавства, про прогульки, про красиве оточення, про веселі забави, та про наш гуцульський вечір, та я ще такої захопленої публіки ніколи не бачила. Вони мали стільки питань, що ми говорили аж до пізної ночі і все тільки про Союзівку. Тому мені залишилися приємні враження про Союзівку, яких я ніколи не забуду".

Дитячі табори відіграють велику ролю не тільки для УНС, але й для нашої громади, бо таким способом виховуємо малих дітей у любові до наших звичаїв. Потім вони беруть участь у Курсах Українознавства, згодом працюють на Союзівці, а як виростають, беруть участь у діяльності наших установ і лишаються свідомими українцями. Наші тенісові курси дуже популярні. Ними провадять фахівці — пан ред. З. Снилик та пан інж. Ю. Савчак; тому й не дивно, що курсанти приїжджають навіть із далекої Каліфорнії. Цього року ми також плянуємо зорганізувати курс фотографії й табір музики. Учасники цього табору могли б поставити оперу на Союзівці. Проводити цими курсами мають фахові люди.

Кімнати вже маємо зайняті майже на цілий сезон; така популярна наша Союзівка. Замовлення на кімнати є не тільки від гостей із Америки, але із цілого світу, навіть із далекої Австралії й Бразилії. Отже, конечно мусимо побудувати на Союзівці нові приміщення, як наприклад їдальню. Існуюча їдальня не відповідає вимогам сьогоднішнього часу. Потрібні теж нові приміщення для курсантів. Мене тішить, що наш хмародер вже зайнятий, що „Свобода" вже має нові машини і переходить у гарне приміщення, але ми не можемо забувати про Союзівку, яка відграє велику ролю для УНС, для нашої громади, і спеціяльно для молоді. Я вірю, що ви це добре розумієте і не будете шкодіти грошей на цю ціль, бо це добра інвестиція для нашого молодого покоління.

З нагоди 200-ліття незалежности Америки і 100-ліття нашої еміґрації до Америки, я собі дозволю подякувати нашим піонерам. Деякі з них сьогодні присутні між нами — пан Куропась, пан Іванчук, пан Дідик, та пані Демедчук. Спеціяльна подяка належить панові Слободянові, який вже 70 років живе в Америці і не шкодував грошей на Союзівку, як працював касиром, як також всім вам, які спричинилися до зросту Союзівки.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дуже дякуємо Вам, пане Квас. Пані і Панове! Приступаємо тепер до звітів членів Головної Контрольної Комісії, яка складається з одного Богдана і чотирьох Іванів. Я це підкреслюю, щоб всі ви знали, що нас Іванів на світі найбільше. Просимо до першого звіту голову Головної Контрольної Комісії мґра Івана Геврика.

8. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Голова Головної Контрольної Комісії мґр Іван Геврик: Ми, Головна Контрольна Комісія, не готові тепер звітувати. Ми вже у своїх звітах сказали, що наш офіційний звіт здамо після нашого спільного засідання.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Але ви всі вже свої звіти маєте виготовлені і вони нам роздані.

Головний секретар Володимир Сохан: Прошу звернути увагу на те, що тепер на порядку нарад особисті звіти з діяльности поодиноких членів Головної Контрольної Комісії.

Голова Головної Контрольної Комісії мґр Іван Геврик: Отже ми покищо нашого остаточного звіту, який матимемо після нашого спільного засідання, не здаємо. Коли ж йде про мій особистий звіт, то я можу сказати вам декілька слів. Пане Предсіднику, Пані і Панове! У звітовому 1975-ому році я зорганізував для УНСоюзу 11 нових членів. Від імені УНСоюзу я належу до президії Комітету Українців Канади. Також належу до ряду українських організацій в нашій місцевості, в нашому Вінніпеґу, і деякі з них очолюю, та до організацій загального канадійського характеру. Я хочу тут сказати, що наше Канадське Представництво, на мою думку, не має більших прероґатив, як всі інші наші комісії, і воно діє, як всі інші комісії, згідно з нашими постановами, під час наших сесій Головного Уряду. Я вважаю, що ми мусимо дати більші прероґативи нашому Канадському Представництву, але це вже справа дискусії і цю справу буде треба якслід обговорити та вирішити.

Тому що другі члени Головної Контрольної Камісії мали лише звіти з перевірки діловодства УНСоюзу та доповнення до цих звітів з перевірки, приступлено до чергової точки нарад, а саме звіту Головної Контрольної Комісії.

9. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА МҐРА ІВАНА ГЕВРИКА

В часі цьогорічної перевірки, яка відбулася в днях 22 до 26-го березня в Головній Канцелярії, я мав нагоду докладно запізнатися з працями головного секретаря і Рекордового Відділу, яким він кермує. Працівники Рекордового Відділу, хоча працюють у не повному складі, виконують всі свої праці солідно і на час, завдяки примірному духові співпраці та відданости УНСоюзові і завдяки добрій організації праці.

Перевірка та оформлювання аплікацій, ускладнені новими вимогами забезпеченевих урядів, є виконувані справно і фахово, а грамоти нових членів у звітовому часі висилав Рекордовий Відділ скоріше, як в попередніх роках, бо вже до 9-го або 10-го дня місяця, тому що було в тому часі менше аплікацій на нові грамоти забезпечення. Також скоріше виготовляв Рекордовий Відділ місячні виказки членів, а вслід за цим виходили вже до 12-го або 13-го дня місяця всі місячні рахунки, виписувані Фінансовим Відділом.

Праці над річними звітами для забезпеченевих урядів теж у звітовому часі закінчено скоріше, як у попередніх роках, а всі статистики, картотеки і документи членства вдержувано у взірцевому порядку. Багато причинилось до значного покращання праці над вдержуванням документів забезпечення перенесення Головної Канцелярії до нового просторого приміщення в новому будинку. Так само дбайливо впорядкована та зберігана кореспонденція з Відділами.

Головний секретар, який щоденно прочитує всю одержану кореспонденцію, веде широке листування із секретарями Відділів, організаторами та членством. При цьому треба відмітити, що всі листи дбайливо опрацьовані та дають секретарям, організаторам і членам всі потрібні інформації, вияснення та поради у справах забезпечення в УНСоюзі та взагалі життьового забезпечення. В листах головного секретаря слідні його постійні старання про збільшення членства та підвищення сум забезпечення членів УНСоюзу.

Протоколи нарад Головного Уряду та Головного Екзекутивного Комітету списує головний секретар дуже точно і зберігає їх в книгах протоколів, а також ці протоколи передає до публікації. В часі перевірки діловодства головного секретаря всі протоколи з відбутих нарад виготовлено на англійську мову, за вийнятком останнього протоколу засідання Головного Екзекутивного Комітету, переклад якого мав бути виготовлений після офіційного затвердження протоколу. Всі протоколи мали підписи головного секретаря та головного предсідника, як це рекомендувала раніше Головна Контрольна Комісія. Скорочені переклади фахово виготовляє працівник Меланія Міпянович. У звітовому часі у формі книжки видано протокол з останньої Конвенції, а в часі перевірки діловодства, „Свобода" закінчила публікацію протоколу з попереднього річного засідання. Головний секретар є перевантажений працею і він повинен цьому якось зарадити.

Нові три пляни забезпечення досі ще не впроваджено в життя, тому що стейт Пенсильвенія знову здержався з апробатою цих плянів, хоча вже навіть виготовлено окремі інакші друки двох грамот і листка додаткового договору спеціяльно для цього стейту. Також досі не можна було видрукувати нового повного тексту Статуту УНСоюзу тільки тому, що ще не всі стейти (в тому саме теж і Пенсильвенія) апробували зміни затверджені Конвенцією. Треба тут однак ствердити, що ще від серпня 1974 року, головний секретар має приготовлений новий повний текст Статуту УНСоюзу для друку книжки, з яким чекає тільки на ці апробати стейтів.

Як виявила перевірка, всі статистики Рекордового Відділу подають точний стан і рух членства УНСоюзу із сумами забезпечення на життя і додатковими плянами забезпечення. На підставі цих статистик я виготовив, як залучник до цього мого звіту, наступні таблиці з даними про членство УНСоюзу та його суми забезпечення:

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1975 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1975 року	70,586
Нові члени, приєднані в 1975 році	3,111
Разом	73,697

Втрати у 1975 році:

Суспендування	775
Грошові звороти	803
Виплати Е грамот	1,193
Сплати вкладок Р грамот	828
Смертні випадки	852
Інші втрати	96
Разом втрати	4,548

Стан активних членів з 31-им грудня 1975 р.	69,149

СТАН ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

	Стан членів 1 січня 1975	Стан чл. 31 груд. 1975	Прибуток, або втрата
Молодь	19,526	18,718	— 808
Дорослі	45,151	44,376	— 775
Грамоти ADD	5,909	6,055	+ 146
Молодь на випл. забезпеченні і безплатному продовженні	4,352	4,544	+ 192
Дорослі на випл. забезпеченні і безпл. продовженні	14,131	14,419	+ 288
Разом	89,069	88,112	— 957

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Стан з 31-го грудня 1975 року

Департамент Молоді

Кляса	Число членів
Кляса I — Т-18 і Т-16	470
Кляса II — Р-70	208
Кляса Р-20	7,722
Кляса Е-20	5,759
Кляса Е-18	4,138
Кляса Р-65	129
Кляса Е-65	292
Разом активних членів Деп. Момоді	18,718
Членів на виплаченому забезпеченні та на безплатному продовженні	4,544
Усіх разом членів Деп. Молоді	23,262

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів
Кляса I — Старий рід забезпечення	46
Кляса О — Р-70	195
Кляса Т	2,680
Кляса W	11,904
Кляса Р-20	13,571
Кляса Е-20	9,916
Кляса Р-65	1,650
Кляса Е-65	2,534
Кляса DP-60	240
Кляса DP-65	558
Кляса Т-5	51
Кляса Т-10	248
Кляса ADD	6,055
Дорослі члени з молодечими грамотами	
Кляса Р-20	427
Кляса Е-20	313
Кляса Р-65	14
Кляса Е-65	27
Кляса Е-18	2
Разом активних членів Деп. Дорослих	50,431
Членів на виплаченому забезпеченні та на безплатному продовженні	14,419
Усіх разом членів Деп. Дорослих	64,850

Усіх членів Деп. Молоді	23,262
Усіх членів Деп. Дорослих	64,850
Разом усіх членів 12. 31. 1975	88,112

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
За станом з 31-го грудня 1975 року

	Число членів	Їх сума забезпечення
Активні члени Деп. Молоді	18,718	$ 19,865,871
Активні члени Деп. Дорослих	50,431	84,712,705
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	4,544	3,274,071
Дорослі на виплаченому забезп. і на безп. продовженні	14,419	11,110,178
Усі члени разом	88,112	$118,962,825

(Продовження буде)

Проголошення Дня Української Незалежности в Ню Лондоні і Колчестері

Підписання проклямації в Колчестері, Конн., — Олег Коцур, Богданна Качоровська, посадник Лорен Марвин, Михась Качоровський. 2-ий ряд—голова Відділу УККА Євген Гулич, містоголова Максим Коцур, о. монсен. Еміліян Манастирський.

22-січня в Ню Лондоні, Конн. На фото [зліва]: пані П.Сокольска, Богданна Товпаш, Александер Сокольський, посадник міста Ню Лондону Річард Л.Юджиссіоні, голова Відділу УККА Євген Гулич, Іван Гулич. 2-ий ряд — члени управи міста

За старанням Відділу УККА в Колчестері, посадники Ню Лондону та Колчестеру, Конн., видали відповідні проклямації, проголошуючи день 22-го січня — Днем Української Незалежности.

Цей день проголосив і підписав проклямацію посадник Ню Лондону Річард Л.Юджиссіоні. Цей церемоніял відбувся врочисто 17-го січня ц.р. під час засідання Міської Ради в приявності української делеґації. У п'ятницю, 21-го січня, у вечірніх годинах відповідну проклямацію підписав Лорен Марвін, посадник міста Колчестеру.

22-го січня, в день Української Незалежности, відбулося вивішення українських прапорів на ратушах обох міст в приявності посадників і численної української громади.

Місцева преса „Ди Вей", Ню Лондон, відмітила цю урочистість короткою згадкою і помістила знимку, на якій посадник Ню Лондону підносить український прапор.

Н.Н.

„ЇХНЯ ДОЛЯ"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

громадянства і які бажають еміґрувати до ЗСА або Канади є 19 українців. Як приклад про зокрема тяжку долю українців він навів справу Надії Світличної - Шумук, яка в телефонічній розмові до Канади 7-го лютого цього року повідомила, що вона не одержала висланих їй з Канади викликів на приїзд, листів і посилок. Про спеціяльно тяжке положення України д-р Зварун говорив: „Що створило і увіковічнило надмірно тяжке положення України в минулому і сьогодні — це її майже цілковита ізоляція, дипломатична і на відтинку зв'язків. Це власне ця ізоляція, яка не донесла в світ вістки про український трагедію 1933-го року — великий голод і смерть 6-ти мільйонів українців — ця ізоляція довела до недопущення України до участи в Гельсінській конференції тоді, коли аж один учасник не підніс питання про правне обосновання такого потягнення супроти свого товариша, члена Об'єднаних Націй. Ця ізоляція дозволила газеті „Ню Йорк Таймс" іґнорувати арешти членів Української Групи в Києві, М. Руденка і О. Тихого, рівночасно даючи повний розголос іншим арештам (в СССР). Ми знаємо, що ця ізоляція є результатом більше психологічних, чим географічних перешкод. Не зважаючи на це, що вістки про арешти українців прийшли з Москви, з Комітету Ю. Орлова, і були обширно подані пресовими агенціями (з Москви) їх іґнорувала американська преса", — заявив д-р Зварун.

„Українська Громадська Група звернула Увагу на проблему ізоляції України в долатку до її вимог, щоб Україна була включена в майбутні міжнародні конференції, які займаються здійсненням Гельсінських Угод. Вона цитує частини цих Угод про вільний обмін інформацією та ідеями, наголошуючи потребу акредитації в Україні чужих кореспондентів".

Д-р Зварун наголосив два основні аспекти, які кидають світло на ситуацію в Україні і співвідносини між людськими і національними правами.

„Український патріотизм десятьох членів Київської Групи є зокрема важливий, бо ніхто з них не був і не є пов'язаний з традиційними зорганізованими націоналістичними рухами. Крім цього, більшість мають таке походження, яке ніяк не довело б до сильних національних почувань... Все ж, всі вони об'єднані в обороні конституційно гарантованої суверенности України і в їхньому пропаґуванні національних прав всіх українців. В минулому Володимир Буковський у своїх заявах обстоював національні права не-російських народів СССР, що він продовжує робити, опинившися на Заході, і що віддзеркалене в поглядах кількох інших дисидентів, за вийнятком Сахарова і Солженіцина. Але сьогодні дві події заслуговують на окрему увагу. Перше - це близька співпраця між, в подавляючій більшості, Російською Групою сприяння Гельсінським угодам і Українською Групою в Києві. Члени Комітету Орлова були помічні в передачі інформації про Українську Групу і її документи поза кордонами СССР. Їхні власні документи присвячують багато уваги українській проблематиці".

Д-р Зварун підкреслив, що так українська, як і литовська Гельсінські групи не є частиною московської групи, а є всеціло незалежними, самостійними. Він говорив про моральну силу і послідовність принципів, які доводять до взаємної допомоги і співпраці поодиноких груп.

„В обличчі ворожих сил, в дусі стійкости, що не може включати наші дискусії і поради про компроміс, якщо ходить про людські права, звідти ми не чуємо голосів з порадою стриманости у нашому відношенні до людських прав, про послаблення наших позицій, бо вони, мовляв, можуть довести до сильніших репресій. Ми чуємо Александра Гінзбурга, який говорить — правота сили мусить дати місце силі правоти. Ми чуємо заключні слова меморандуму Київської групи: заради життя на землі, заради наших внуків та правнуків, ми кажемо — годі! І разом з нами це кажуть Деклярація прав людини і Гелсінкські угоди, що були схвалені також совєтським урядом".

Д-р Зварун рівнож сказав Конґресовій Комісії про проблему, з якою зустрічається Вашінґтонська Українська Група, а саме, — що частина української громади уважає Заключний Акт другим Мюнхеном та запроданням народів в СССР совєтському урядові. Він сказав:

„Ми не поділяємо цього погляду. Протягом довгого часу осамітнена боротьба за людські права була ведена окремими особами, комітетами оборони і найважливішою організацією, Амнесті Інтернешенел. Тепер це стало справою держав і урядів. Ми дивимось на Гельсінкський акт як на документ, який підписали голови 35-ти держав, які зобов'язалися підтримувати всеціло людські права; як документ, статті якого, якщо б вони були зреалізовані, гарантували б здійснення національних стримлінь поневолених народів, в тому й українського. Ми згідні з Марком Евансом Остендом, американським амбасадором, який живе тепер у Філядельфії, який говорив, що Захід переміг в Гельсінках, що він використав велике бажання совєтів відбути конференцію і здобув величезну концесію на гуманітарному відтинку без жадної втрати в інших ділянках. Я мушу сказати, що наш Комітет дуже заохочений теперішнім становищем нашого американського уряду в ділянці людських прав. Ми схвалюємо працю цієї Комісії, членів Конґресу ЗСА за їхню постійну підтримку людських прав в СССР. Ми схвалюємо президента Картера і його адміністрацію за їхнє принципове становище в цій справі. Я переконаний, що ми, Конґрес, Комісія, адміністрація, комітети такі як наш, і преса є на правильному шляху, вимагаючи виконання Гельсінкських угод в ділянці людських прав, і ми не смієм відступати навіть якщо б совєтський уряд не поступився, навіть якщо б він посилив репресії, ми мусимо дальше плекати право свідомости в СССР і інших тоталітарних державах. Ми не сміємо відвернутись від справедливости руху за національні права в СССР, нам слід підтримувати всі сили, які працюють для гуманізації совєтського суспільства".

В заключенні д-р Зварун пропонував, щоб західні держави, включно із ЗСА, поробили позитивні кроки, щоб закінчити ізоляцію України, щоб в Белґраді було розглянуте питання, чому Україну не запрошено на Гельсінкську конференцію, щоб Конґресова комісія звернулася з конкретними пропозиціями до Державного Департаменту. Він наголошував потребу включення України в міжнародні відносини. Він говорив про американський консулят в Києві та про потребу ініціятиви Державного департаменту в справі акредитації американських кореспондентів в Києві. На закінчення д-р Зварун заявив, що Вашінґтонська Українська Група хотіла б, щоб — за словами Надії Світличної — Гельсінкські угоди були лапкою для наївних. Свої свідчення він закінчив словами: „Я не думаю, що будь-хто з нас тут приявних знає як багато очікують від Заходу оборонці людських і національних прав в СССР, як палко вони закликають нас долучитися до їхньої боротьби. До нас минулого тижня телефонувала Ніна Строката-Караванська, член Київської групи; вона сказала: — „Наша доля є у ваших руках".

Після відчитання заяви, члени Комісії, конґресмени Бюкенен, Саймон, Бінґгем Фенвік ставили ряд питань д-рові Зварунові про діяльність Вашінґтонської Української групи, про представлені пропозиції та ідеї. Признання засвідчення висловив в імені Комісії її голова, конґресмен Данте Фассел, під гучні оплески вщерть заповненої залі переслухань.

Валерія Касюрак...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

верситетську освіту здобула у Відзорі й Лондоні. Почавши свою професійну працю секретаркою посадника (мейора) м.Віндзору, вона згодом перейшла до асекураційного підприємства„Ексельсіор ЛайфІншуренс Ко.", де й працює до сьогодні на екзекутивному становищі консультантки професійним клієнтам.

Крім професійного зайняття, В.Касюрак визначилась між всеканадським та українським громадянством своїм завзяттям та всеціло віддавністю для добра суспільства, в якому вона живе. Вона бере активну участь на екзекутивних становищах у багатьох (більш ніж 60) харитативних організаціях Віндзору, цілої Канади та на міжнародному форумі в Організації Об'єднаних Націй. Бувши членом канадської делеґації ОН, вона мала нагоду використати свій дипломатичний хист, щоб поінформувати інші делеґації ОН про терпіння нашого переслідуваного народу в Україні.

Українське громадянство цієї околиці, оцінюючи її щирий вклад на всебічне збагачення культурного й політичного життя Віндзору, відповідно її за те віддячило. Товариство Українських Абсольвентів міст Детройту та Віндзору обрало В.Касюрак „Українкою Року", що було великою шаною для неї, бо вона стала першою удостоєною такого відзначення, що ним Товариство поставило щорічно вшановувати найбільше заслужених українських діячів.

Ось недавно Всевіндзорська Фундація (Ґрейтер Віндзор Фаундейшен) на своєму спеціяльному річному бенкеті нагородила В. Касюрак, разом з президентом Віндзорського університету, попереднім посадником міста Віндзору, провідником Професійної Спілки та провідниками автомобілевої промисловости, похвальною грамотою.

Рада Українських Студій міста Віндзору щиро бажає високозаслуженій Валерії Касюрак дальших успіхів на професійно- громадському полі, а зокрема на новому становищі члена Ради Правителів Віндзорського університету.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями та Знайомими, що після короткої недуги з Волі Божої відійшла у Вічність дня 18-го лютого 1977 р. на 79-му році життя

бл. п. МАРІЯ ЛЕВАНІСІВ-ЗАЛІЗНЯК

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 23-го лютого 1977 р. в українській православній церкві у Міллвіл, Н. Дж., а Тіло було похоронене на українському православному цвинтарі у Бавнд Брук, Н. Дж.

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку Всечеснішому о. І. Данилевичеві та всім Присутнім за останню прислугу.

У смутку остались:

племінник — ЮЛІЯН ЗАЛІЗНЯК з дружиною МИЛОСЛАВОЮ

ОЛЕНА ВИСОЛОВСЬКА

і ЛІДА ЗАЛУЦЬКА з родиною

та родина ІВАН і ДАРІЯ ЦАПАРІ, які опікувалися Покійною в останні роки її життя

Хай Американська Земля стане Їй рідною.

„Літературна Україна" паплюжить „Гомін України"

„В одному з номерів бандерівської націоналістичної газети „Гомін України" (Торонто, Онтаріо) за минулий рік була вміщена статтейка під бундючною назвою „Словом і мечем", — веде напасть у київській „Літературній Україні" Вікторія Антонич, авторка статті „Ганьба їм". Зміст статті „Словом і мечем" пов'язує дві річниці — 50-річчя від смерти Симона Петлюри і 120 років з дня народження та 60 років з дня смерти Івана Франка. Авторці не до вподоби вже сама назва статті, яка означає гасло „якоїсь" національної манифестації, тому й пише: „Так світле ім'я генія українського народу автор націоналістичного листка пов'язав із брудними справами націоналістів. Чи не тому він заховався під криптонімом „В.Д."? До речі, таке блюзнірство націоналістична зарубіжна преса робила й раніше, рекламуючи німечне писання колишнього петлюрівця, а потім агента гітлерівського гестапо В. Дорошенка, також під назвою „Симон Петлюра і Іван Франко". ... Тільки відщепенці на смітниках історії можуть спекулювати світлим ім'ям Івана Франка, тільки люті вороги насмілюються ставити поряд великого Каменяра українського народу зловісні прізвища канібалів. Ганьба їм!" — таким „літературним" закликом закінчує свою „репліку" на статтю в „Гомоні України" Вікторія Антонич.

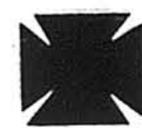

Рідним, кол. Воякам всіх формацій українського війська, Приятелям і Громадянству подаємо болюче сумну вістку, що в середу, 23-го лютого 1977 р., в ранці, в своєму помешканні в Йонкерс, Н. Й. несподівано упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК і БАТЬКО

св. п. ОЛЕКСАНДЕР УЗОНІВ

підполковник Армії УНР, б. учасник війни за Українську Державність, військовий і громадський діяч.

ПАНАХИДИ будуть відслужені в четвер, 24 і в п'ятницю, 25 лютого 1977 р., кожного разу о 7-ій веч. в похоронному домі П. Яремн при 7-ій вул. у Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 26 лютого 1977 р. о 10-ій год. ранку з того ж похоронного дому до катедри УПЦ св. Володимира при 82-ій вулиці в Ню Йорку, в звідтіля після Заупокійної св. Літургії на український православний цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Брук, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Для проїзду учасників похорону до Бавнд Бруку відійде у п'ятницю, о год. 12-ій дня від катедри св. Володимира замовлений автобус.

Безмежним горем прибиті:

дружина — ЗІНАЇДА

донька — ОЛЕКСАНДРА

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Озон Парк, Н. Й. — В неділю, 27-го лютого ц. р., тут о год. 3-ій по полудні буде відслужений Молебень в наміренні Блаженнішого Патріярха Йосифа з нагоди 85-річчя народин, а після Молебню відбудеться святочна академія в церковній залі при 87-ій вулиці і 97-ій евеню в Озон Парку з відповідною програмою. Святочну доповідь виголосить д-р Роман Осінчук. Святкування організує Товариство за Патріярхальний Устрій УКЦеркви.

РОЗВАГОВО-ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Заходами 28-го Відділу СУА тут відбудеться в неділю, 27-го лютого ц. р., о год. 4-ій по полудні в приміщенні Українського Народного Дому — 140 Проспект евеню розваговесел ий вечір. У програмі: музика, настроєві пісні, танки, живе слово. Участь беруть: Д. Каранович, І. Кононів, Н. Лазірко, квартет „Калина" О. і П. Семенюки, Р. Венке, О. Головацький, В. Осередчук, Л. Гусак, Г. Клим, СУМА; музичний супровід д-р Б. Базаля; програму ведуть: В. Калин і С. Магмет.

АНСАМБЛЬ „СОПІЛКА" НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Філядельфія, Па. — В понеділок, 28-го лютого ц. р., на телевізійній програмі „Тейк" (12-ий канал, PBS), виступить ансамбль співу, танку і гумору „Сопілка", відомий із своїх виступів у Філядельфії, Ню Йорку та інших місцевостях. Початок програми — год. 6:30 вечором. Ансамбль в минулому дуже успішно виступав перед українською і американською публікою. У згаданій півгодинній програмі беруть участь сестри Маруся Штинь, Орися Штинь-Гевка, танцюристи Галина, Володимир і Марійка Хапко, Петро Ткачук, Анатолій Гичко, бандурист Марко Бандера та акордіоніст Стефан Касяненко, а також малята-сестри Ліда, Таля, Дуся і Ксеня Гевки.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 24-го лютого 1977 р. після тяжкої і довгої недуги відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п. ПАВЛІНА ТИМКІВ з дому ВОЛИНЕЦЬ

проживши 76 років. Народжена в селі Березовиця Велика, обл. Тернопіль.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю вечір, 27-го лютого 1977 р. у похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок рано, 28-го лютого 1977 з церкви св. Юра на український цвинтар св. Андрія, Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:

чоловік — СТЕПАН

син — ЮЛІЯН з родиною в Україні

брат — ОЛЕКСА з родиною в Україні

Прощай наша Дорога Дружино, Мамо і Бабцю.

ГОРДІЇВ ВУЗОЛ

„Кесареве — кесареві, а Боже — БОГОВІ". Мат. 22:21.

Аналіза історії жидівської церкви і релігії жидів напередодні Нового Заповіту, — це переконливий приклад, що суміш релігії з політикою приносить фатальні наслідки так для духовости церкви, як і віри її визнавців. Тих двох факторів не можна розділити цілком, але трагедія зачинається тоді, коли вони нагадують той ґордіїв вузол, коли невідомо, де зачинається перший фактор і кінчається другий. В такому експерименті передує московське православ'я, але воно не є одиноке явище.

У віру жидівського народу гадюкою вплелася теорія, що сподіваний Месія буде передовсім політичним героєм, який зламає римське ярмо. „Ми ж надіялися, що Він — це Той, що має визволити Ізраїля" (Луки 24:21). І, коли на їхньому горизонті появилася постать, яка впевняла, що „Моє царство не є з цього світу", вона могла уздоровляти, воскресати і кормити тисячі, в такого роду суспільства вона не мала ніяких шанс.

„Коли ми Його позоставимо так, то всі ввірують в Нього, і прийдуть римляни, та й заберуть від нас і наше місце, і наш народ". Івана 11:48.

Навіть апостол Юда не міг проковтнути ідею такого Месії. За такий підхід до релігії жидівський нарід заплатив і платить до сьогодні високу ціну.

Такий світогляд засліплює людину перед вимогами Божими вищого характеру, підвищує в її розумінні визнанців одного віровизнання до звання правдивих патріотів, клеймує других іменем зрадників, вщіплює в свідомість теорію, що релігійна однородність, чи многорелігійність в народі є причиною його національного успіху, або національної катастрофи. Хоч факти часто промовляють друге.

Многорелігійна Америка зуміла зліквідувати гітлерівську небезпеку. Коли вона ще якийсь час плуталася несвідомо в сітях кремлівського заговору, то це є результат незрілості її зовнішньої політики, а не тому, що вона толерує багато віровизнань. В 1945 році найвище відзначення за хоробрість поклав президент Труман таки на груди Десмонда Т. Досс, практикуючого адвентиста. Може ніколи історія не знала б імені президента Джона Ф. Кенеді, коли б полінезійські адвентисти не рискували своїм життям, щоби заховати його від японських рук. В концентраційному таборі в Оранієнбурґу загинув адвокат з Чесанова, адвентист, д-р Дмитро Мудрецький за спробу організувати доставу ліків з Відня до відділів УПА на Волині.

Ісус Христос любив Свій нарід і болів його болями. Але Він не вміщав всього Свого життя в тільки тих рамках. Помиляється жидівський теолог, автор книжки „Ісус і Зилоти", Джордж Ф. Бренден, який бачить в Ісусі тільки революціонера. Однак багато християн наслідуючи Брендена. Одні кажуть: Живучи сьогодні Христос ділав би тільки серед неґрів в Гарлемі. Для других Христос і Його життя, це тільки його плач над поневоленим Єрусалимом і вислів: „Більшої любови нема від тої, коли хто життя за друзів кладе". Ісус знав, що кесареве, а що Боже. Він плакав над релігійною сліпотою своїх земляків. Він з болем почув одного разу вістку, що окупант вимордував в храмі жертвуючих, але відповів з достоїнством: „Коли ви не покаєтесь, всі так загинете". Луки 12:3.

Чи Христос думає сьогодні інакше? „Ісус Христос, — учора, сьогодні, і навіки все Той Самий". Євр. 13:8.

З любов'ю до Вас

INFORMATION SERVICE OF UKRAINIAN ADVENTISTS

227 West 46th Street, N.Y. 10036

ПОДЯКА

Знеможені тяжкими і довготривалими недугами та моїм перебуванням в шпиталі, маємо великий обов'язок щиро подякувати за моральну допомогу в тій біді Достойному Митратові Отцеві Богданові Желехівському і Протосереєві Миколі Галеті за відвідини мене в шпиталі та вдома, за духовну опіку.

Дякуємо Достойним Панству Д. і Д. Кузикам за надзвичайно дружню опіку над нами, за перевезення мене до шпиталю і потім додому, за уможливлення дружині відвідувати мене, за всю моральну та матеріяльну опіку.

Дякуємо Достойним Панству В. і М. Тарасюкам за відвідини мене в шпиталі та велику опіку над моєю дружиною.

Дякуємо Достойним Панству Л. і В. Сердюкам за рівнож дуже дружні заходи опіки над нами обома і за відвідини мене в шпиталі.

Дякуємо Достойним О. і І. Лютим за відвідини мене в шпиталі та опіку над дружиною в тяжких умовинах транспорту.

Дякуємо Достойним Н. і В. Гладичам за незмірні заходи моральної і матеріяльної для нас опіки вдома і в шпиталі в умовинах далекої подорожі.

Дякуємо Достойному Другові Полковникові М. Ліщинському за надзвичайну поміч в одержанні матеріяльної опіки від Братства УД. За це дякуємо Директорові І. Порітковi та Сотникові Я. Колодієві.

Всім Громадянам і Дорогим мені Воякам за надіслані листовні або телефонічні дуже зворушливі вирази пам'яті, дякуємо.

Через згадані вище обставини ми не мали можливости відповісти і подякувати за Новорічні привітання Достойним Громадянам і Дорогим Воякам, за що перепрошуємо і зі свого боку просимо прийняти наші найкращі Новорічні побажання.

Ольга і Павло Шандруки

З ДЕНВЕРСЬКОЇ ХРОНІКИ

Відділ УККА в Денвері діє

Завдяки щасливому збігові обставин у Денвері вдалося відновити Відділ Українського Конгресового Комітету, брак якого, як координаційного громадського чинника, давався сильно відчувати від ряду літ, чи пак від хвилі припинення його діяльности, з причин несприяючих для нього обставин.

Тому та група поважних денверських громадян, рішилася перейняти ініціятиву в свої руки, щоб у громаді завести належний лад та оживити в ній занедбане життя. І так, 15-го червня ц.р., відбулися сходини представників усіх товариств на терені Денверу в приміщенні Української Наукової Фундації, де вибрано ініціятивний комітет, завданням якого було скликати якнайскоріше Надзвичайні Загальні Збори. У четвер 11-го листопада м.р., відбулися ці збори, на яких привернено до правосилля нечинний від кількох літ Відділ УККА, головою якого став проф. д-р Богдан Винар, наш видавець і науковець, з управою, про яку, між іншим, була вже згадка у „Свободі".

Привернений до життя Відділ УККА, у складі відпоручників організацій таких, як: УНС, „Провидіння," Робітничий Союз, УВАН, НТШ, ОДВУ, ООЧСУ, ОбВУА, Вільне Козацтво, Т-во Сприяння УНР, Пласт, Пласт-Прият і Рідна Школа, накреслив напрям своєї діяльности і взявся інтенсивно до праці.

Першим його ділом було Листопадове Свято, що його влаштували комбатантські організації, включно з ОДВУ й ООЧСУ, під протекторатом цього Відділу. Другим виявом його праці було відсвяткування річниці 22-го січня.

Свято це відбулося в сам день річниці ц.р., в готелі Рамада Інн, при співучасті д-ра Мирона Куропася, колишнього дорадника президента Форда для етнічних справ, — сенатора стейту Кольорадо Деніса Дж. Ґаллаґера та інших визначних репрезентантів етнічних груп і організацій. Приявність тих гостей і окрема мистецька програма надали цьому святові особливого змісту, чару й кольориту.

Програму свята відкрив голова Святкового комітету мгр Іван Костюк, який теплими словами привітав усіх приявних, а зокрема визначніших гостей, представляючи їх українською та англійською мовами. По цьому короткому зверненні він попросив о. крилошанина Павла Смаля проказати молитву й поблагословити трапезу. Опісля, щоб створити настрій та підложжя для головних промовців, він до цієї ролі попросив д-ра Б. Винара, який у коротких, але речевих словах, з'ясував ціль цього свята, як річниці одного з найбільш світлих моментів у нашій історії, а саме: проголошення української самостійної держави 22-го січня 1918 р. та її соборности в 1919 році, — застановляючись при тім над деякими важливішими фактами й подіями цього часу. Переповів це теж коротко і по-англійськи. Опісля до слова він покликав д-ра Романа Пирога, заступника голови Святкового комітету, з проханням прочитати проклямацію губернатора стейту Колорадо Ричарда Ламма, яку він прочитав по-англійськи, а по-українськи читала Одарка Фіґлюс. Відтак д-р Пиріг попросив до слова сенатора стейту п. Галлагера, великого симпатика українців, добре обзнайомленого із нашими відносинами. Він виголосив знаменну промову, в якій, сам — ірлянського походження, змалював наше невідрадне положення в аналогії до їх положення в рідному краю, довголітньою боротьбою за свободу, а й відзискання загарбаних земель. — Згадуючи про Гельсінки, нап'ятнував ламання постанов про людські права найбільшим ворогом людства — Москвою, що порушило сумління усього світу. На черговій конвенції делегатів із різних держав, що має відбутися цього року в Београді — Югославія, треба рішучо й з нашого боку, через сприяючих нам делегатів, кинути, на цьому загальносвітовому форумі, в-

На фото [зліва]: проф. д-р Богдан Винар, д-р Мирон Куропась [головний промовець], мгр Іван Костюк, сенатор стейту Кольорадо Д.Дж. Галлагер

вічі Москві слова правди й докору про віковічні її недодержування угод та постанов; було б побажане, щоб вони візвали й інших делегатів до спільного й відважного протесту.

Дальшим з черги промовцем був д-р Мирон Куропась. Його головна промова була виголошена елеґантною англійською мовою з багатим змістом. Промовець говорив про змагання чолових українських діячів у Америці, щоб допомогти, чим і як тільки можна, молодій українській державі. Згадував про заходи о. Понятишина та його зв'язки у Білому Домі, які однак не увінчалися успіхом, бо виявилося, що американські вищі кола не виявляли ніякого зацікавлення самостійністю України. Він говорив і про велику жертвенність української спільноти в ЗСА для новоствореної своєї держави, яка зібрала в одному тільки дні 8,000 дол., що на ті часи представляло велику суму, а в наших часах ця сума виносила б 400,000 дол. А такі збірки переводжено кілька разів по черзі. Згадав д-р Куропась теж про великі заслуги нашого посла Льонгіна Цегельського та головного редактора „Свободи" Луку Мишуґу й їхню пропаґандивну й освідомлюючу працю на терені Америки. Доповідь д-ра М. Куропася була замітна тим, що він підійшов до цього свята зі зовсім оригінального заложення, тобто до великих заслуг і американських українців у допомозі в наших змаганнях за свободу на рідних землях.

По закінченні промови д-ра Куропася до слова прийшов один з молодих членів Комітету — Нестор Федак, що, як голова Мистецької секції при Святковому комітеті, проводив усією мистецькою програмою, яку розпочато американським національним гимном, що його віділграла д-р Оксана Росс (Безручко) на фортепіяні при співі приявних цього свята.

Ця мистецька програма слідувала в такому порядку: Виступила танцювальна молодеча група „Верховина", піяністка, д-р Оксана Росс, проф. одного з місцевих коледжів, віділграла на фортепіяні кілька музичних композицій. Оленка Рябець абсольвентка музичної школи в Лоретто Гайтс відспівала в'язанку українських пісень, а в окремій точці: „Родимий краю" — В. Матюка, при супроводі фортепіяну її товаришки П. Казаров. Приявні з великою приємністю сприймали її пісні, з її м'яким ліричним, з чистою інтонацією висловом.

Під кінець програми ще раз виступив танцювальний ансамбль „Верховина" з народним танком „Козачок", який виконав, як звичайно, дуже ефективно. Програму закінчено відспіванням національного гимну, який відспівали усі приявні.

Якщо йдеться про оцінку цієї імпрези, то до її позитивів належить приявність 150 осіб, включно з багатьма не-українцями — нашими гостями. А це належить до немалих здобутків, бо не так то легко поробити такі широкі зв'язки з усякими етнічними групами. Це сталося у більшості завдяки організаційному хистові управи й деяких членів Української Молодої Громади, з якої багато розголосу про це свято розніс Івась Жеребецький, член Комітету УККА, як теж і член Асоціяції Народної Творчости стейту Кольорадо, а з ним і голова Молодої Громади, Юрій Бозьо, через окремі зв'язки його з головою згаданої Асоціяції, Вітсом Белаюсом, що є редактором і видавцем інформаційного журналу про всякі етнічні події і справи.

Атмосфера на цьому святі була дуже тепла і привітна, і можна сміло сказати, що такої імпрези ще тут не було. Сам д-р Куропась підкреслив, що денверська громада, хоча не велика, але дуже гарно зарепрезентувалася своєю добірністю, числом. Бенкет цей викликав розголос і в місцевій пресі, де між іншими появилася у „Денвер Пост" і стаття пера нашої молодої дописувачки Ірени Мотник, теж члена Комітету УККА й Української Молодої Громади. Окрім цього окремі повідомлення вислав Комітет до „Свободи", Централі УККА в Ню Йорку та по інших установах.

Слід також згадати й про декорацію численних столів квітами, а зокрема про пишну емблему роботи Оленки Рябець, що попри музику є і знавцем рукописного мистецтва, — цю емблему вона зробила до прикраси програмок у мініятюрі, а у великому побільшенні на головну стіну виконав Н. Федак. Дуже активною виказалася фінансова секція при Святковому комітеті в складі Я. Стецюка, Л. Колтонюка та І. Жеребецького, що мала багато клопоту в успішному переведенні фінансових орудок. Після мистецької програми зачався баль, що тривав вад год. 10-ої до 2-ої по півночі.

Для ініціяторів відновлення Відділу УККА в Денвері належиться признання і подяка за їхню ініціятиву і діяльність. Бажаємо тому успіхів йому в його праці, бо коли його перші кроки були так успішні, то сподіваємося, що при дальшій його праці він внесе ще багато більше доброго в громаду; а зокрема в ділянку культури й виховання. Наша громада, хоча менша від інших, але має в собі всі засоби в людському матеріялі, і мистецькі, і інтелектуальні, тож може вона зробити велику роботу своєю зорганізованістю й солідарністю. Ми є далеко від матірнього краю, тому наша співпраця тут у єдності сил є дуже потрібна для нашого духового піднесу і скріплення свідомости нашого Я, — а для молодшого покоління, щоб знало, яких батьків вони діти й яка і їхня роля у наших змаганнях за свободу.

Мирон Федорів

Доповідь на зустрічі українського жіноцтва у Детройті

У неділю, 5-го грудня у Детройті, на зустрічі українського жіноцтва, мгр Дора Рак виголосила доповідь „Світова декада жінок і наші можливості". Цю зустріч скликав „Об'єднаний Жіночий Комітет, зложений з організацій: СУА, УЗХ, ОЖ ОЧСУ, Жіноче Т-во „Просвіта", Сестрицтво УПЦ, Марійська Дружина НЗПДМ з Гемтремку та Т-ва професіоналісток. Головою Злученого Комітету була мгр Марія Квітковська, яка розпочала цю Зустріч привітанням Дори Рак і всіх присутніх. Про прелеґентку сказала, що вона була у Львові однією із перших адвокаток, яких в той час в Україні було три. Ми молоді, як тямлю, гордилися ними, бо вони стали тими, які протоптали шлях до різних галузів знання, що у тодішнім, заскорузлім часі було великою новиною.

Сьогодні Дора Рак є парляментарною дорадницею для Статутової комісії СФУЖО і подібну функцію має в Головній Управі СУА, де займає пост статутової референтки. Є членкою американських жіночих організацій, Національної Ради Жінок Америки, Національної Асоціяції американських парляментаристок і Стейтової Федерації Жіночих Клюбів в Ню Джерзі.

За ті всі широко закроєні зацікавлення прелеґентки, присутнє на Зустрічі Жіноцтво в Детройті привітало гостю грімкими оплесками. Її доповідь була дуже цікава; навіть як хто не був обзнайомлений із нашими осягами на міжнародному полі, а зокрема на американському, — мав дуже вичерпно представлений образ цього у 45-хвилиннім рефераті, що його прочитала Дора Рак речево і без зайвих фраз. У доповіді головно йшлося про те, які принципи видвигнуло жіноцтво світу в ґльобальному маштабі. Світова декада жінок подає три принципи, в якім напрямі має проходити декада. Вони є: розвиток, рівність та мир. Перша проблема має забезпечити жіноцтво світу в найширшому розумінні в його змаганнях до завершення свого духовного і фізичного розвитку, а вслід за тим дати змогу зайняти належне місце у суспільстві. Друга проблема має забезпечити рівність у родах праці і заробітній платні, щоб жінка могла стати рівним і творчим співгромадянином своєї країни. Повна опіка над жіноцтвом, яке працює на ріллі примітивними засобами, а крім цього мусить вив'язуватися із своїх питомо жіночих обов'язків: бути господинею, народжувати і виховувати дітей. Остання проблема, чи не найважливіша для нас, українок, — це охорона людських прав, змагання на право кожної нації на самовизначення, в тому і на міжнародну дію. Тут на перше місце висувається ліквідація неоколоналізму, як проблеми, що руйнує світ і нищить родинне життя. На сторожі цього мусить стояти жінка.

Декада — це десятилітній плян міжнародного фемінізму, який глядить тверезими очима в теперішність і майбутнє світу. Декада поділена на два 5-тиріччя і ми є тепер у першому з них. Перша частина завершиться Світовим Конгресом Жінок у Берліні в 1980 році.

На кінець реферату доповідачка перейшла до справи участи українського жіноцтва в цьому світовому русі. Здавалось би, що ми, як недержавна нація, маємо далеко пекучіші, більш акутні справи і світовий фемінізм може собі проходити біля нас, незауважений. Та українське жіноцтво і на цьому форумі діє і має успіхи для української справи і може ще багато більше зробити. Жіноцтво світу є у проводах державних органів і уважно прислуховується до справ поневолених комуністичним режимом націй. Ми вже мали нагоду з тим зустрічатися, придивляючись до успішних виступів українок на міжнародному форумі на протязі 29-ох років існування СФУЖО. Тепер перед нами Світовий Конгрес у Берліні, 1980 р. До нього приготовлятиме СФУЖО плян дії на базі декларації, опертої на принципах і постановах „Пляну для недержавних організацій".

Мусимо також вже почати обстоювати своє належне місце в українській суспільності. Одначе, тут на кожному місці треба прямо вибойовувати участь жінок хоча б у СКВУ, УККА, чи деінде. Вже в Америці президент-елект дає кабінетні пости жінкам, які належно до цього підготовлені, а як приємно було дивитися на телебаченні, як Мічіґенський університет надав Бетті Форд почесний докторат за її розуміння і піддержку, м.і., фемінізму в краю.

Реферат Дори Рак викликав бурю оплесків жінок, які заповнили залю.

Дальше слідувало звернення ред. Ірини Пеленської до прихильниць СФУЖО, які своїми внесками піддержують міжнародну дію СФУЖО. Вона виголосила його із щирим патосом, заохочуючи всіх присутніх вступати в ряди тих, що допомагають СФУЖО.

Дискусія зосереджувалася виключно на справах українського жіноцтва і його ролі в нашім суспільстві. Для рівноваги сил українські жінки мають поруч із чоловіками брати участь всюди, де йдеться про виборювання вільної думки і де відбуваються акції, спрямовані до будови української держави. Тут заторкнено проблему знання і вживання української мови та асиміляційний процес.

На закінчення Орися Лончина відчитала підсумки обох доповідей та дискусії, які присутні прийняли.

Деякі пані вписалися в спомагаючі члени або прихильниці СФУЖО, а всі довго ще розмовляли за кавою і солодким.

Дарія Бойчук

ТАРЗАН, Ч. 7709. — Успіх напасників

THERE JUST DON'T SEEM TO BE ENOUGH MEN INSIDE THE FORT TO WARD OFF THE ATTACK...

QUICKLY! UP THE LADDER!

A BREAK IN THE DEFENSE DEVELOPS AT ONE WALL...

Виглядає, що у форті нема досить вояків, щоб могли відбити наступ...

Швидко!... Вгору по драбині!

В одній частині фортифікацій напасники прориваються крізь лаву оборонців...